Naša naloga:
Probuja in napredek naroda!
Naš namen:
V edinosti in slogi do cilja!

NARODNI VESTNIK

NATIONAL HERALD.

Največji slovenski dvotednik v Zedinjenih državah.
Largest Semi-Weekly in United States of America.

URADNO GLASILO SLOVENSKEGA KAT. PODP. DRUŠTVA SV. BARBARE, FOREST CITY, PA. — OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENIAN CATHOLIC BEN'T SOCIETY ST. B ARBA FOREST CITY, PA.

No. 8. — Št. 8. DULUTH, MINN., MONDAY, JANUARY 26, 1914. — PONEDELJEK, 26. JANUARJA 1914. Volume IV.—Letnik IV.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL DULUTH, MINN.

M. Pogorelc box 226

WILSON PONUDI OLJKINO VEJO VELIKIM PODJETJEM.

PREDSEDNIK OPIŠE "USTAVO MIRU" V PRID INDUSTRIJSKEGA BLAGOSTANJA. REPUBLIKANCI MU PLOSKAJO. GLAVNA TEŽA POSLANICE NAPERJENA PROTI NAČELNIKOM PODJETJEV.

Washington, 20. januarja. — Predsednik Wilson je ponudil veleindustriji oljkino vejo. Orisal je "ustavo miru" za industrijelno blagostanje dežele.

V svoji poslanici, katero je čital skupno poslanski in senatni zbornici, je apeliral za jasno in umljivo zopertrustno zakonodajstvo, katero bo oživelo tekmo v vsaki panogi obrti in trgovstva.

To je peti nastop predsednika Wilson, da je uradoval skupno s senatom in poslansko zbornico. V današnji poslanici se je obrnil na večino, da naj deluje za zakon, ki bo pokazal in razdelil zločinske zveze kojih namen je zadrževati razvoj industrije in trgovstva, in ki bo določil razredne kazni, za posameznike, ki so krivi razrednega zločinstva.

Glavna teža cele poslanice je bila, da je krivda industrijelnih zločinstev osebna, in da se naj kaznuje osebe, ki so na čelu trustovskih podjetjev, in ne potjetjev samih.

Vsi sedeži na galeriji so bili zasedeni v petih minutah ko so se odprla vrata ob 11 dopoldne, izven sedežev, ki so namenjeni za diplomate. Wilsonova žena in otroci so zasedli prostore ob 12.20 popoldne Zvezni tajnik zunanjih zadev W. J. Bryan je spremil pol ducata inozemskih diplomatov do svojih sedežev ravno predno je senat prišel v poslansko zbornico. Bryan kazal se je veselega in je podal roko vsem članom predsednikove družine. Da je bila poslanica velike važnosti za trgovski svet, je pričala prisotnost mnogih velebankirjev in denarnih kraljev.

Točno ob 12.30 popoldne je padel udarec kladiva "speaker-ja" Clark in predsednik je vstopil v velikansko dvorano, spremljan po senatorjih Kern, Bacon in Gallinger, in po poslanih Undermood, Fitzgerald in Mann.

Ko je stopil predsednik no govorniški oder, držeč svojo. poslanico v rokah ga je pozdravil urnebesni plosk, kateri se je začel v zbornici in se je bliskovito hitro razširil na galerije in po vsej zbornici, ter je bil eden najgorkejših pozdravov kar jih je videla kedaj znamenita dvorana.

Ko se je predsednik izrazil, da je spor med veletrgovstvom in vlado končan, je več demokratskih vodjev prikimalo z zadovoljnostjo vendar ploska ni bilo nobenega. Smrtna tihota, ki je spremljala čitanje poslanice s prvega, je kazala, da zbornica ni razumela povsem začetka predsednikove poslanice. Tudi, ko je predsednik povdarjal da ne smejo načelovati raznim velepodjetjem ene in iste osebe, ni bilo nikakega priznanja s ploskanjem.

Prvi plosk je začel republikanski vodja Mann, ko se je predsednik povdarjajoč izrazil, da hoče ljudstvo republike postavo, katera bi dala meddržavni trgovski komisiji (interstate commerce commission) kontrolo čez financijelne načrte železniških podjetij. Plosk se je naglo razširil po vsi zbornici.

Poslanica vsebuje predloge, katere naj bi kongres vzakoničil, in kot zakon imele bi naj te predloge namen odpraviti monopol v Združenih Državah.

ZOPROVANJE NAČRTU RADIJSKIH ZEMLJIŠČ.

Washington, 22. januarja. — Tomaž R. Henahen, komisar čez rove za državo Coloredo, je nastopil proti načrtu majnarskega odbora poslanske zbornice, da bi se ne dovolilo ljudstvu jemanje vladnih zemljišč v katerih je radij. Povdarjal je, da bo radijeva industrija vničena, če se to stori.

On je mnenja, da ne bo noben raziskovalec iskal za radijem, če mu vlada ne dovoli lastninske pravice do zemljišča. On je djal, da spodleti v iskanju radija devet in devedeset izkalcem med sto.

Jožef M. Flannery, predsednik Standard Chemical kompanije v Pittsburg, Pa., se je izrazil, da je njegova družba potrošila $650.000; da je dobila dva grama radija.

Flannery je mnenja, da je v Coloradi dovolj radija za ves svet. Samo 200 gramov se ga potrebuje v Združenih državah. Ponudil je zvezni vladi v petih letih 200 gramov radija po $80,000 en gram. Radij je po Flanneriy-jevih preiskavah ne le za zdravljenje raka ampak tudi za zdravljenje več drugih bolezni.

DVA FARMERJA MRTVA VSLED DVOBOJA.

Billings, Mont., 21. januarja. — Bogata živinorejca E. E. Gately in Edward Wilhelm sta se sprla v trgovini v vasici Pompey's Pillar radi stebrov za plot. Šla sta iz trgovine, potegnila samokrese in sta se toliko časa streljala, da sta se zgrudila oba mrtva. Gately je podrl Wilhelma ko je že ležal na tleh.

NAJDE GOSTA IN PRILEŽNIKA ZADUŠENA

Columbus, O., 23. januarja. — Plin, ki je vhajal iz peči je usmrtil Albert Walters-a, bogatega trgovca iz Norwood, O., in Mrs. Margareto Deckard, Columbus, O. Ženska je bila na obisku pri Mrs. J. S. Greenwood, kjer je tudi spala. Mrs Greenwood ni vedela, da je Albert Walters v sobi z Mrs. Deckard, dokler ni našel trupel na postelji.

Mrs. Deckard zapušča moža, ki je sprevodnik na poulični železnici, in dva otroka. Udovec ne toči nobenih solz za nezvesto ženo. Walters zapušča ženo, otroke in bogastvo. Tudi pri Walters-ovih ni posebnega žalovanja zaradi smrti.

TRIJE USMRČENI V EKSPLOZIJI KOTLA.

Shaverstown, N. Y. 19. januarja — Trije delavci so bili usmrčeni in štiri težko ranjeni v eksploziji kotla na tukajšni žagi.

200 STAVKARSKIH VODJEV VRŽENIH V JEČO.

Lisabon, Portugal, 22. januarja. — Na povelje vlade je bilo aretiranih 200 vodjev železničarskih stavkarjev, ki so vstavili ves promet v republiki Portugal. Zaporna povelja za 400 več stavkarjev so bila izdana, a stavkarji so se ognili zaporu.

Stavka je bila proglašena 14. januarja in danes je zlomljena, ker je nastopila vlada z vso močjo zoper železničarje.

KRUTA MAČEHA OBSOJENA NA 90 DNI

Minneapolis, Minn., 22. januarja. — Mrs. G. Wirth, 1647 Vincent Ave. North, je bila obsojena na 90 dni v prisilno delavnico radi njene surovosti in krutosti napram njeni enajstletni krušni hčeri Margareti Wirth.

Dekletce je moralo večkrat vso noč stati in, če se je zgrudilo na tla ali če je zaspalo, jo je živinska mačeha pretepla z jermenom na kojega koncu je bila svinčenka. Surovinka je imela prej tri otroke in odkar se je poročila z Wirthom porodila je še dva.

Mala Margareta je hči prejšnje Wirth-ove žene, ki je umrla. Dekletce je povedalo, da že ni dva meseca spalo v postelji, in, da je bilo večkrat tako lačno, da je iskalo in jedlo skorje kruha, katere so šolski otroci vrgli v korbo za odpadke. Učiteljica je povedala, da je dekletce večkrat v šoli zaspalo takoj ko se je šola začela in je spalo dokler jo je kedo pustil. Zvečer se je dekle balo iti iz šole domu in ker je bilo oteklo radi klofut, katere ji je zadala zverinska mačeha, je učiteljica povedala stvar očetu. Pri preiskavi dekleta so se našle po njenem životu plave klobase od udarcev. George Wirth, oče nesrečnega dekletca, ni o stvari nič vedel dokler mu ni povedala učitljica. Ovadil je ženo, ki je bila vzeta takoj tja, kamor spada — v zapor.

VELIKANSKI PRORAČUN ZA VLADO CHICAGE.

Chicago, 21. januarja. — Mestni odbor je po celonočni seji sprejel proračun za leto 1914. Vzdržavanje vlade bo stalo $77,311,000. —

POSLOPJE SE PODERE ŠTIRJE USMRČENI.

Otava, Ont. an., 22 januarja, Štiri osebe so bile usmrčene in več jih je bilo poškodovanih vsled eksplozije, ki je raznesla Hovick paviljon, veliko poslopje iz cementa in železja na razstavnem zemljišču, kjer se vrši zimska rastava v Ottawa, Can.

Vbitih je bilo mnogo plemenitih konj in živine, ki so bili razstavljeni.

Eksplozija se je pripetila v kurilni napravi. Stavba se je vnela in ognja ni bilo mogoče pogasiti.

GOETHALS NE BO GUVERNER KANALSKEGA PASA

New York, N. Y., 24. jan. — Župan mesta New York, John Purroy Mitchell, sklepa iz pisma, katerega je dobil od Col. Goethals-a, da ne bo Goethals sprejel guvernerske službe za panamsko prekopno ozemlje, če mu predsednik Wilson ponudi to mesto.

Goethals-u je ponudilo mesto New York službo policijskega komisarja in bo skušalo mu dati posebne moči.

VISOKI KOMISAR LORD STRATHCONA MRTEV.

London, 21. januarja. — Donald Aleksander Smith, lord Strathcona in Mount Rayal, visoki komisar za Kanado, je umrl v 93 letu starosti.

Z 18 letom starosti je postal pisar za Hudson Bay kompanijo, ki je vladala nekoč vse trgovstvo Kanade, in je še danes največja trgovska družba v Kanadi. Dospel je do predsedništva te korporacije, in je bil tudi guverner njenega ozemlja. Bil je tesno zvezan z zgodovino Kanade, je deloval za zgradbo železnic in si je pridobil velike zasluge za razvoj Canade. Angleška vlada, mu je podelila plemstvo in on je bil visoki komisar Kanade.

DOMIŠLJAVI PONOS BAKRENIH BARONOV.

Piše Rev. Peter E. Dietz, urednik "Michigan Chatolic."

Ta stavka traja pol leta. Petnajst tisoč rudarjev in njih družin je naravnost prizadetih, brez da bi se vštelo ljudstvo. Miljone dolarjev se je zgubilo in potrošilo; življenje je postalo grenko; mir in procvit sta vničena; pripetila so se razžaljenja, nasilja, usmrčenja in konec spora še ni videti.

Ljudstvo je dolgo trpelo, a enkrat pride čas ko potrplenje preneha biti krepost. Katoliško modroslovje uči, da je zasebno blagostanje odvisno od splošnega blagostanja. Javno mnenje katoliško se opira na to geslo ne le, kar se tiče mož ampak kar se tiče splošnega gibanja. Industrije v državi Michigan morajo biti zato podvržene splošnemu blagostanju države Michigan, in Združenih držav kojih del je. Calumet in Hecla kompanija in ž njo zvezna podjetja na severnem delu države Michigan ne morejo imeti zakonitega obstoja izven kot služabniki ameriškega ljudstva.

Katoliško mnenje stoji med tihim a globoko segajočim pretiranju kapitalistične družbe in med glasnimi in večkrat silnimi demonstracijami socijalistične demokracije. Težko je določiti katera teh dveh ekstren je večja nevarnost civilizacije, vendar jaz sem mišljenja, da je nevravnan kapitalizem nevarnejši kršitelj.

Odgovorni faktorji industrijelnega kapitalizma si ne smejo domišljevati, da smejo oni grešiti zoper človeško naravo in zoper človeške pravice in razburjati duh večkrat pravičnega punta, ter se zanašati slednjič na konzervativne sile države in cerkve, da bi zbranile nasilja, zlo, nesrečo in bedo. Zdravo javno mnenje, za katerim je moralni in zakonodajski vpliv, bi moralo najti pota in sredstva, da bi napravilo veliko industrijstvo odgovorno za splošne koristi občine.

Za kaj se gre.

Jaz se ne bom vtikal v podrobnosti krivic, če so iste na strani kompanije ali na strani delavcev. Jaz bil sem na stavkarskem okraju na Michigan in sem stvar osebno preiskal. Jaz sem se sešel s stavkarji, z enim zastopnikom kompanij, z duhovni, z rudarji, z okrajnim sodnikom in z drugimi; jaz imam na razpolago množico dejstev in književnost obeh strank, in jaz sem skrbno sklenil moje osebno mnenje, katero sočustvuje s končno zahtevo stavkujočih rudarjev, da se pripozna unijsko načelo.

Potrebno ni, da bi se šlo nazaj k začetku borbe in k stavkarjem izven da se opazi, da so bile to zahteve, vštevši pripoznanje Western Federation of Miners; niti ni potreba iti nazaj k zoprovalnem stališču kompanij. V teku časa so kompanije priznale večino zahtev stavkarjev z namenom, da bi razbile organizacijo stavkarjev in da bi pridobile stavkarje nazaj na delo. Po mojih mislih je glavno nerešeno vprašanje pripoznanje Western Federation of Miners.

Kompanije niso nikdar hotele pokazati volje snideti se z zastopniki stavkarjev. Tehnično in postavno je mogoče to stališče pravilno, vendar v praksi in v socijalnem oziru je tak nastop poln dinamita.

Vidi se, da imajo kompanije čas nike na vrvi; tudi trgovski klub, tako zvana Citizens Alliance je druga pomoč kompanij za fabriciranje zoperunijskih občutkov. Sodišče je zaničevano, zato ker neče tako plesati kakor kompanija gode.

Zoper te obdolžitve dovolimo v prid prerekanja vse kar se natvezuje na rovaš stavkarjem v zaprisežnih izpovedih, katere govorijo o njih razgrajanju, o paradah, razžaljenjih, groženju, napadih, ubogih in vseh njih nepostavnih dejanih, neredih in nasilih.

Jaz nečem, da bi me kedo razumel, da jaz dopuščam tem sredstvam in nastopom; jaz jih zametujem v isti meri kakor katerikoli drugi človek; vendar, reči pa moram, da če se še tako povdarja jo ti protidokazi, in če se še tako rabijo proti pripoznanju unije, ne zadenejo cilja, in so zategadelj nič vredni, zato ker ne sežejo v jedro tega vprašanja.

Jedro tega vprašanja je, da se sredstvam, ki so nakopičena v veleindustrijah, četudi so ta včasih še tako dobrotljiva, kot moč, bogastva, um in druga sredstva, katera zamorejo postati vsaki čas tako velika grožnja, kot zamorejo biti včasih v korist splošnosti, da se tem močem postavi nekak jez.

Organizaciji zamore zoprovati le organizacija, zatoraj rečem onim katerim je bilo naloženo po besedah papeža Leona "breme, ki je le malo boljše kot sužnost," da se naj organizirajo v unije za izobrazbo, za zboljšanje in za obrambo. Modroslovje, politična ekonomija, religija, uvidijo razumnost in modrost načel unijonizma, vendar kriva so začetna mnenja, kot so ona, ki kontrolirajo Calumet & Hecla kompanijo, da so pahnile preč pamet in modrost in da zoprujejo napredku.

Nič ne de, če zmagajo ali zgubijo v bakreni stavki kompanije, misel unijonizma bo napredovala na bakrenem okrožju. Kompanije znajo zadržati s svojo močjo za danes ali jutri glavno vprašanje, vendar njih zmožnost zadržati začasno unijonizem ni končna, ni odločilna. Globoko doli v srcu naprednega delavca je trdno in odločno prepričanje, da je na njegovem industrijskem programu najvažnejša točka, da se njegova unija pripozna, in da se brez unije vsi njegovi upi, vsa hrepenenja in zahtevanja le prazne sanje. V istem smislu uvidi katoliška cerkev dušno rešitev le potom organizacije, in doli v najglobljem srcu ve katoliška cerkev, da je novodobni unijonizem opravičen in pravilen. Calumet in Hecla kompanija ne more iztrebiti napredka s tem, da bi skrila glavo, kot noj v peščeni puščavi, v staroveški in zopersocijalni liberalizem.

Po "Miners' Bulletin."

(Rev. Klopčiču priporočamo, da naj predstoječi članek svojega duhovskega sobrata Rev. Peter E. Dietz-a izreže, in vsaki dan prečita ravno tako kakor svoj brevir.

Blagor ubogim na duhu, kjer njih je nebeško kraljestvo. (Opomba uredništva.)

PODMORSKI ČOLN NAJDEN.

Plymouth, Anglija, 12. januarja. Britanski podmorski čoln, ki ni prišel na površje dne 16. t. m. pri manevrih je bil najden v globočini 200 čevljev.

V čolnu je enajst mornarjev, kateri so vsi mrtvi.

OGENJ UNIČI HIŠO IN USMRTI PET OSEB.

Alpena, Mich., 22. januarja. — Pet oseb je zgorelo tukaj pozno zadnjo noč, ko je ogenj vničil hišo družine Bloise. Zgoreli so Mrs. Bloise, tri otroci in en mož, ki je bil pri Bloisevih na hrani.

Oče se je rešil s skokom skozi okno. S seboj je odnesel dete in ž njimu je skočil 14 letni deček.

Ogenj je povzročila eksplozija svetilke.

ŽENSKA USMRTI SEBE IN MOŽA.

St. Paul, Minn., 22. januarja.— Mrs. A. H. Taverna je ustrelila svojega moža in obrnila potem samokres proti sebi in vstrelila je sebe. Tragedija se je pripetila po dnevu na obljudeni ulici. Vsak je bil manj kot 30 let star.

KONGRESNA PREISKAVA DOBRODOŠLA STAVKARJEM.

BAKRENI BARONI HOČEJO VEDETI IZ KATERIH VIROV JE ZAJEL PALMER POROČILO. ZBORNICA BO NAJBRŽE ODOBRILA PREDLOG ZA PREISKAVO. UNITED MINE WORKERS HOČEJO POMAGATI STAVKARJEM.

Houghton. Mich., 23. januarja. Stavkarski vodje na bakrenem okrožju so zadovoljni s prospektom zvezne preiskave stavke, katera že traja pol leta. Oni so se izjavili, da se nimajo ničesar bati preiskave od strani odbora kongresa.

Tudi kompanije ne zoprujejo preiskavi od strani kongresa in hočejo vedeti kje je dobil zvezni preiskovalec Palmer podatke za poročila, katere je predložil zveznem oddelku za delavstvo.

Oblasti na bakrenem okrožju preiskujejo od kod je prišla zaklopnica v kateri je bil nitroglicerin, katera je bila najdena v grmovju blizu gonilne naprave Ahmeek rudnika.

Houghton, Mich, 22. januarja. Stavkujočim bakrenim rudarjem pomagali bodo financijelno United Mine Workers. H. G. Street katerega je ta unija poslala na bakreni okraj, da preišče razmere se je izrazil, da delavstvo Amerike mora zmagati v tej dolgi stavki. On obiskal je stavkarje na Calumet in pravi, da še ni videl bolj odločnih mož kot so stavkujoči bakreni rudarji.

Po mnenju Streeta je očividno, da ne sočustvujejo trgovci in podjetniki s stavkarji, ampak, da so skoro vsi nagnjeni bolj ali manj na kompanijsko stran. Malo jih je ki bi premislili, da je njih in celega okraja blagostanje odvisno največ od delavcev, in da bi tudi oni bolje uspevali, če zmagajo stavkarji.

Kakar hitro bo Street obiskal vse unije, vrnil se bo v Indianopolis, ter bo predložil poročilo glavnem stanu United Mine Workers, pri kateri organizaciji so edino premogarji, ki imajo tudi stavko na rokah, vendar so zmožni pomagati bakrenim rudarjem z denarjem.

WILSON PREDLAGA NABOR ZA PRISELJENCE.

Mnenja je, da bi to rešilo azijatsko vprašanje. Konvencija United Mine Workers za prepoved imigracije. — Splošna stavka predlagana zoper vojske. — Vlada naj kupuje le unijski premog.— Več resolucij.

Washington, 23. januarja — Zvezni tajnik delavskega oddelka je predlagal, da bi se najložje rešilo vprašanje glede priseljevanja, in da bi se stem tudi vstavilo priseljevanje Azijatov, če bi se iste imigrante zavrnilo nazaj, ki ne bi odgovarjali fizičnim zahtevam, katerim morajo odgovarjati osebe pri naboru za vojaštvo Združenih držav. Ta odgovor je dal zvezni tajnik na željo poslanca Burnett, kojega predloga govori, da naj bi se zarvnilo vse one priseljence, ki niso šolani.

Burnett-ova predloga bi udarila hudo po slovanskem priseljevanju, ker je med Slovani, izven Čehov, mnogo analfabetov. — Wilson-ov predlog bi bil enako pravičen vsem narodom, le Azijatom bi ne dovolil priseljevanja, ker se Mongole ne sprejema v vojsko Združenih držav. Poleg tega bi bil kolikor toliko naklonjen Slovanom, ker so Slovani telesno ali fizično večinoma povoljno razviti ljudje.

Indianapolis, Ind., 24. jan. — Konvencija United Mine Workers, ki zboruje tukaj, je sprejela na predlog unije iz Roslyn, Wash., resolucijo, da se napravijo postave, ki bodo prepovedale vsako priseljevanje, dokler ni vsak delavec v Združenih državah vposlen.

Delegat Duncan McDonald iz države Illinois je predlagal resolucijo, da zabrani delavstvo mednarodne boje s splošno stavko delavstva. Resolucija je bila sprejeta.

Tudi resolucija McDonald-a, da naj bi kupovala zvezna vlada za mornarico le premog iz unijskih premogovnikov, je bila sprejeta.

United Mine Workers so obsodili tudi deportacijo Moyer-ja, in pošljejajo njih najglobokejše sočutje svojim bratom in njih družinam na bakrenem okrožju na Michigan v njih tugi in žalosti vsled katastrofe na božični večer, kateto so zakrivili po mnenju United Mine Workers lastniki rudnikov in njih najeti zločinci in napadalci.

Ena resolucija predlaga konvenvenciji, da bi se obrnilo na kongres za postavo, ki bi prepovedala importacijo neunijskih delavcev, detektivov ali gunmenov v stavkarski okraj iz kake druge države. Resolucija tudi izraža željo, da bi se prepovedalo rabiti milico v stavkarskih okrajih.

Konvencija je tudi sklenila, da se bo delovalo za zvezno postavo v prid starostne zavarovalnine in za odškodninsko zavarovalnino.

DUHOVNIK VJEČEN RADI BELOSUŽENJSTVA.

Roanoke, Va., 24. jan. — Rev. B. F. Landis, protestantovski duhovnik v Prices Fork, je bil vječen, ker je plačal vožnjo na železnici iz Price's Fork v Bluefield, Va., za ženo svojega soseda Jones.

V Bluefield sta se nastanila v hotelu kot brat in sestra, kjer sta ostala več dni. V hotelu je duhovnik navedel, da je njegova "sestra" božjastna, in zato morata imeti skupno sobo.

CHICAGO ODPRE OBČINSKO TRGOVINO.

Chicago, 24. jan. — Danes se je otvorila v Chicagi prva mestna trgovina s kapitalom $25,000, v kateri bo mesto prodajalo življenjske potrebščine po kupnih cenah.

Trgovina bila je dobro obiskana in če bo uspela, vstanovilo se jih bo več, in pridjalo se bo tudi meso in obleka. Grocerija je mnogo ceneja v mestni trgovini kot je v sosednjih grocerijah.

PLIN ONEMOGEL 6 OSEB. TRIJE MRTVI.

New York, N. Y., 24. jan. — Daniel Sorahan in pet njegovih hčera je bilo najdenih nezavestnih v njih stanovanju vsled udihavanja plina. Tri dekleta so umrla, drugi so v bolnišnici.

RAZSTRELIJO BLAGAJNO IN ODNESEJO $5000.00.

Ludlow, Mo., 24. jan. — Roparji so razstrelili blagajno v tukajšnji Farmers' banki in so odnesli $5000 večinoma srebrnega denarja. Razstrelbe ni nikdo slišal, in vlom se je odkril zjutraj, ko so banko odprli.

SLOVENSKO KATOLIŠKO

PODP. DRUŠTVO SVETE BARBARE

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299 N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. Tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 North Chicago Street, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Avenue, Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kansas.
I. porotnik: MARTIN STEFANČIČ, R. R. No. 2, Pittsburgh, Kansas.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 169 Victor Ave., Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D., No. 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku: IVAN TELBAN, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "NARODNI VESTNIK".

IZ NOVE DOMOVINE.

DULUTH.

— Slava štorklji! V Duluth bilo je lansko leto več rojstev kot kdaj poprej, v letu 1913 se je rodilo v Duluth 2095 otrok, 85 več kot v letu 1911 v katerem letu je bilo prej največ rojstev.

— Komisar Teasdale, ki je v državni komisiji, katera preiskuje moralične razmere v Wisconsin, se je izrazil, da je v našem sosednem mestu vlačugarstvo strašno vkoreninjeno. Njegovo mnenje je, da se je vse slabo ženstvo z Duluth vtaborilo v Superior, in da se vršijo tam nezaslišne orgije.

— Dne 25. februarja vršila se bo po vsej St. Louis county skušnja za poštne uradnike na železnicah. Služb je mnogo odprtih, ker se odpirajo vedno novi kraji in vsled tega gradijo se vedno nove železnice.

Prosilec mora biti Združenih držav podanik. Star mora biti 18 let in ne žez 35 let. Začetna plača je $900. — na leto. Podrobnosti se zvejo pri E. M. Barker, post office, Duluth, Minn. Rojaki, ki ste državljani in zmožni, pobrigajte se za vladne službe!

— Nek tujec je vstrelil petkrat 22 letnega Tomaža Lahjamaki v noge. Tujec ga je obstrelil brez vsakega vzroka ko je Lahjamaki prišel iz saluna na 150 South First Ave. Mož, ki je obstrelil fanta je zginil. Stvar vršila se je ob osmi uri zvečer. Lahjamaki bo pohabljen vse življenje.

— Mesto je dobilo v letu 1913 od tako preganjanih salunov $182,000. — dohodkov. Kje bi se vzel ta denar, če bi Hicken vse salune zaprl? Denar mora priti v mestno blagajno. Naložil bi se na trgovine, mesnice, na podjetja sploh, na lastnike hiš. Ti morajo tudi dobiti nekje denar, da plačajo davek. Zvišali bi ceno na stanovanj,a na živila, na obleko, na obuvalo, na vse življenske potrebščine. Davek bi prišel slednjič največ na rame delavstva. Zato naj pri prihodnjih volitvah delavci pometejo Hickena ven z mestnega urada.

— Prvi slučaj nove delavske odškodninske postave, ki je preprečil, da ponesrečenec ni ničesar dobil, se je dogodil Albertu Lumis. Bil je vposljen pri Dodge Lumber Co. Dne 10. oktobra padla mu je na nogo deska tako nesrečno, da mu je zdrobilo dva prsta na nogi. Bil je v bolnišnici in doma dva meseca. Potem je dne 12. januarja zopet šel na delo, misleč, da ga bi dobil. Res, delo je dobil, a ne isto kot ga je imel preje. Naznanil je tudi bosu poškodbo. Kompanija mu ni hotela dati ničesar. Šel je v sodnijo in tudi tukaj ni mogel nič opraviti, ker skrajni obrok naznaniti poškodbo je 60 dni. On je bil dva dni prepozen. Vse izgovarjanje na nevednost postave je bilo zastonj.

Tu je dokaz kako krivična je ta postava. Lumis je brez prstov, to je dejstvo; in to je dovolj, da bi moral biti opravičen tirjati odškodnino prvi dan ali čez 90 dni ali čez 90 let, če kompanija še obobstoji. Lumis je ob prste, in kompanija bi morala plačati, če bi delali delavski poslanci ta delavski zakon. Dokler bodo delavci taki osli, da bodo pustili kapitalističnim poslancem delati delavske postave se bo godila delavcem grda krivica.

Narodni Vestnik je založil slovensko knjigo o novi delavski odškodninski postavi. Vsak delavec bi jo moral naročiti in čitati, da ve kako se ravnati v slučaju nesreče, da tudi ve, kakošno postavo so skovali kapitalistični poslanci za delavca. Knjiga stane le 30 centov in jih je le še malo v zalogi. Rojaki sezite po nji; prestavljena in založena je bila v vaše prosvitljenje, v vašo korist.

V zalogi imamo tudi knjigo "Navodila kako postati državljan." Ta knjiga stane le 15c. in je za vse Združene Države. Za državljanske pravice naj se požuri vsak, in vsak, ki hoče postati državljan potrebuje to knjigo.

ZA STAVKARSKI SKLAD.

Martin Panjan, Eveleth, Minn, $3. —

BIWABIK.

— Policaji skušajo najti cestne roparje, kateri so napadli in oropali Jožeta Pličtača, ki je vposlen v Bangor rudniku. Vzeli so mu $50. — ko je šel domu z dela. On trdi, da so bili napadalci Hrvati ali pa Slovenci. Ko je šel rudar skozi temni del ceste, sta skočila, nanj dva moža, podrla sta ga na cesto, pretepla in vzela sta mu denar.

CHISHOLM.

— Chisholmska farmerska zveza, koje predsednik je J. J. Stukel, bo imela sejo prvi teden meseca februarja. Pri seji se bo vršila volitev uradnikov in razpravljalo se bo o raznih kmetijskih predlogih.

— Nekdo je vkradel lastniku hranilišča na Monroe location, Annise Lajner $520. — Tat je vlomil v pisalno mizo, kjer je bil v miznici denar. Nik Ermovich, ki je bil pri Lajnerju na hrani je zginil po noči. Sumi se, da je z njim šel tudi denar.

ELY.

— Pri nas je marsikaj novega, samo malokedo sede za mizo, da bi poročal. Tako ni poročal nikdo o napredku glede prebivalstva na Ely. Soproga našega organista Ivana Bolka je namreč porodila dvojčeke — krepkega fantka in brhko deklico. Častitamo k takemu napredku in to tembolj, ker sta stariša zavedna Slovenca, in bosta naraščaj gotovo vodila po slovenski poti.

Imeli smo tudi volitve v župnijski odbor. Izvoljeni so bili, predsednikom Jožef J. Peshel, tajnikom John Hutar, blagajnikom Fran Jerich, redarja Jožef Plut in John Košak.

EVELETH.

— Nek tukajšnji slovenski salunar je v sitnostih, ker je dal sedemnajstletnemu Toni Kavčiču opojne pijače. Policaja Will Emery in Pincus sta našla mladeniča sedeti v salunu pri mizi in piti pivo. Duhovnik Filip A Swarz je napravil ovadbo. Taki so ti ljubitelji bližnjega. Če je videl Schwarz, da krši salunar postavo, bi naj šel on k njemu in ga podučil, da ne dela prav. Treba mu je bilo leteti takoj k policiji! Mi smo zoper alkoholizem, zoper kršenje postav, vendar, če ne moremo svojemu bližnjemu hasniti, mu tudi škoditi nečemo. Upamo, da bo sodnija milostna s tem prvim prestopkom.

Mladeniči, vaša dolžnost je, da ne obiskujete salunov, dokler niste 21 let stari. Če ste v salunu ste skušnjava, ki zamore spraviti salunarja ob trgovino. Salunarji pa naj bodo previdni, da ne bodo ob licenco.

GILBERT.

— Rev. Pirnat je zadnje čase precej vprežen. En sam dan imel je pol ducata porok. Poročili so se: Marko Katalinich z gospodično Mary Bjondich, Anton Cimerman z gospodično Ljudmilo Zalar, John Plahutnik z gospodično Rozalijo Babič, Nikolaj Prše z gospodično Ano Gregorich, John Koncilja z gospodično Mary Vrtačnik ter Frank Kastelic z gospodično Karolino Košir.

To je dokaz, da ni res, da bi bili slabi časi na Gilbert.

HIBBING.

— Slot stroji, kateri so za igranje z nikelni mesto s trgovskimi znamkami, morajo iz salunov vsled ukaza, katerega je izdal župan Power.

— Občinski odbor je dobil poročilo od komisije za vodo in luč, da je za $943. — razlike med premogom kateri se je prejel in kateri je zaračunjen. Sleparstvo se je našlo, ker so se primerjali računi s tovornimi nakaznicami. Našle so se razlike od 2,000 do 40,000, in v nekaterih slučajih je bilo na računu kar cel železniški voz vpisan, tovorne pole pa ni bilo nikjer. Razlika v premogu, ki se je zaračunila in v resnici dostavila znaša 219,000 funtov. Premog je zalagala Hibbing Lumber Co.

— V računih J. L. Steward-a, vaškega računovodja, ki je zginil 18. decembra se je našel primanjkljaj $6,982.85. Knjigovodstvo je jako zanemarjeno in površno in treba bo vpeljati druzega.

TOWER.

— V odgovor na več vprašanj od rojakov iz Soudan in Tower, glede ulaganja denarja, tem potom naznanjamo, da istega lahko pošiljajo po pošti na naše stroške če sami nemorejo ali ne vtegnejo sem. Banka plača obresti po 3 od stotke od prvega dneva uloge in denar se lahko vsak čas dvigne. Pojasnila glede posojil; in druge važneje stvari se dajejo pismeno na zahtevo. Priporočamo se vsem cenjenim rojakom in jamčimo za popolna tajnost vseh nam zaupanih zadev, kakor tudi za hitro in pošteno delo.

First State Bank of Ely, Minn.

VIRGINIA.

— North & South Land Co. bo sodnjiskim potom spravila iz hiš ljudi, ki stanujejo na Orange, Balsam in Magnolia Street in na Mesaba Avenue. Kompanija navaja v tožbi, da so hiše kompanijska last in da stojijo na mestu Columbia rudnika. Prizadetih je okoli 40 družin.

NOVICE MED SLOVENCI V AMERIKI.

— **Vbilo** je v Dartmoor, W. Va, rojaka Anton Kresoviča, rodom iz Raščic pri Novem gradu no Primorskem. Delal je v premogovniku tukaj le 10 dni; prej je delal v Pennsylvaniji. Ranjki je bil star 28 let.

— **Poročil** se je v Barberton, O. Josip Jenc iz Matena pri Igu, z gospodično Marijo Glavan iz Vrbljenja pri Tomišlju.

— **Veselico** v korist stavkarjev na Michigan priredi dne 31. januarja v New Eagle Hall socijalistični klub št. 50 J. S. Z., in društvo Grozd št. 74 S. N. P. J. v Virden Ill.—

— **Umrl** je za jetiko v Etna, Pa, rojak Frank Dragina, član društva sv. Jurja št. 64. K. S. K. J. Zapušča žalujočo vdovo in pet malih otrok.

— **Umrl** je v Valley, Wash., rojak Frank Trampuš rodom iz Medvod na Kranjskem. Star je bil 61 let. Posedoval je v Valley farmo in zapušča dva sina, eno hčer in dve sestri.

ZAPISNIK

skupnih konferenc slovenskih podpornih organizacij v Ameriki.

PRVA REDNA SEJA.

19. jan. 1914.

Predsednik S. N. P. J. otvori zborovanje ob 9. uri dopoldne s primernim nagovorom. Sledi volitev konferenčnega predsednika. Predlagan in soglasno izvoljen bil je br. Železnikar.

Br. Konda predlaga, da bi se vsi zborovalci nazivali med seboj bratje oziroma sestre.

Brat Sittar predlaga, da ima preds. Železnikar ravno iste pravice kot zastopnik S. N. P. J. kot vsi drugi. Sprejeto.

Br. Šarc predlaga, da ima vstop k sejam vsak Slovenec, ki se za stvar zanima. Sprejeto.

Br. Verderbar predlaga, da bi imel vsak zborovalec po en glas, ker ima itak o vsem odločiti splošno glasovanje, predno pride do združenja.

Brat Mladič predlaga, da bi ime la vsaka organizacija enako število glasov brez ozira na število članov.

Br. Zavertnik meni, da bi bila lahko vsaka organizacija poslala na konferenco ravno toliko zastopnikov kot jih ima S. N. P. J. Je zato da ima vsak zastopnik samo en glas, ker je možno, da splošno glasovanje članstva odloči o prilog manjšine na tukajšni konferenci. Predlog br. Verderberja sprejet.

Br. Mladič pripominja, da je imel tako naročeno od članov S. S. P. Z.

Na dnevni red pride volitev pod predsednika predlagan in izvoljen br, Sitter.

Br. Hrast predlaga, da se izvoli ta dva zapisnikarja, kar se sprejme.

Predlagana zapisnikarjem br. Terbovec in sestra Birk in izvoljena soglasno.

Vname se debata o plačah zapisnikarjev. Br. Zavrtnik predlaga, da se začasno izplača iz blagajne S. N. P. J. plača zapisnikarjem, kar potem S. N. P. J. povrnejo po številu članstva druge organizacije. Br. Šarc nasvetuje, da se zapisnikarjem plača ne določa, ampak naj se tozadevno sama izrazita. Zapisnikarja izjavita, da sta zadovoljena z vsako plačo ki jo dovoli konferenca. Br. Konda predlaga, da se najme stenografa, poleg zapisnikarjev. Br. Šarc protipredlaga, da se stenografa ne najme. Protipredlog br. Šarca sprejet.

Br. Podvašnik predlaga, da se zapisnikarjem plača dnevne nagrade $4.00 kar se sprejme.

Br. Mladič želi, da se določi čas zborovanja. Br. Goršek predlaga, da se zboruje od 8—12 ure in od dveh popoldne do šestih. Sprejeto.

Na dnevni red pride referat, zakaj naj se združimo. Govori br. Zavertnik.

Prve organizacije bile so konservativne, kakor člani, ki so tvorili iste. Duh časa pa je povzročil, da se je med ameriškimi Slovenci pomnožil napredni element, kateremu je bilo pretesno v prvih podp. organizacijah konservativnega značaja. Iztega vzroka nastalo je več podp. organizacij na svobodomiselni podlagi. Pred kakim letom in pol začelo se je govoriti in pisati za združitev vseh slov. podpornih organizacij, da se razcepljene moči združijo in posebno, da se podp. organizaciji da trdno finančno podlago. Danes smo se zbrali tu zastopniki 6 podpornih organizacij, da se o tem posvetujemo. Prvi namen združenja je seveda trden finančni temelj, dalje pa bi bilo to tudi kulturnega pomena. Tako bi se veliko lažje vstanovljale čitalnice, gradili domovi itd., ker ne bi bilo več medsebojne konkurence med raznimi društvi kot je tuintam sedaj. Združitev bila bi velikega pomena tudi v gospodarskem oziru, tako n. pr. za vstanovitev zadružnih prodajalen, gospodarskih zadrug itd.

Če se združimo, storili bomo lahko mnogo več za izobrazbo in kulturno povzdigo naših članov. Dalje povdarja br. Zavertnik, da se je resolucija sprejeta na 5. redni konvenciji S. N. P. J. v Milwaukee, od mnogih strani tolmačila napačno S. N. P. J. oziroma Glasilo, dobilo je s prejetjem te resolucije le nalog, naj izobrazuje svoje člane v razredno političnem duhu. Nihče pa še ni nikoli silil nobenega člana S. N. P. J. da mora biti socialist. Socialistična stranka stremi za tem, da postanejo vsa javna podjetja in naravni zakladi, ljudska, to je državna last, ter tako pride v korist vseh, ne samo posameznikov, kot se to godi danes. S. N. P. J. stoji že v smislu svoje načelne izjave na stališu, da se ne vtika v versko prepričanje posameznikov in taka naj bo prihodnja združena organizacija.

Končno želi br. Zavertnik konferenci najlepši uspeh, razprave naj se vršijo mirno in stvarno in uspeh ne more izostati. Upa, da se bodo razšli zastopniki iz konference z zavestjo, da so storili veliko delo.

Na dnevni red pride poročilo gl. tajnika S. N. P. J. br. Verderberja.

Priporoča, da bi se slovenski narod v Ameriki ravno tako tesno družil kot se n. pr. bratje Čehi. Priporoča združitev podp. org. ker se upravni stroški zmanjšajo, čim večja je organizacija. Poroča, da je stala uprava posameznega člana S. N. P. J. leta 1908 $2.00, leta 1909 $2,04 za l. 1911, $1.39, za l. 1912. $1.60, l. 1913. $1.67. Pripomni, da je iz te statistike razvidno da kolikor več članov šteje org. toliko manjši so primeroma uprav ni stroški. S N. P. J. ima čistega premoženja $101,417.39. Na vsacega posameznega člana pride $9.04.

Umrljivost članov je primerno ista, kot pri drugih organizacijah, ki so tu zastopane. Umrljivost na vsakih tisoč članov bila je leta 1907 3,3, l. 1908 9. 6, l. 1910 4. 6. l. 1911 7.4. l. 1912 4.9, 1913 9. Umrljivost je zdaj še majhna, ker je Jednota še mlada.

Br. Konda poroča, da šteje S. S. P. Z. 4268 članov; čistega premoženja ima okoli $31,000.

Br. Mladič nima k poročilu br. Konda ničesar pripomniti.

Rojstne letnice članov so: od 1850—59 (32) od 1860—69 (315), od 1870—79 (1283) od 1880—82 (2044), od 1890— 99 (594).

Poročilo S. S. P. Z. se vzame na znanje,

Br. Sitter za S. D. P. Z. poroča da je zveza odločno za združitev. Starost članov in umrljivost je približno ista kot pri S. N. P. J. Poroča, da šteje okoli 3700 članov, čistega preženja pa žez $21,000.

Poročilo sestre Birk, br, Zabrica in Rebolja se strinja s poročilom br. Sitterja. Se vzame na znanje.

Besedo dobi br. Štefančič, zastopnik dr. sv. Barbare. Poroča, da je v omenjeni organizaciji zavel drugi duh, kot jev vladal ob vstanovitvi društva. Verski predsodki naj bi odpadli. V društvu ste dve struji, ena je za združitev, druga proti in vsaka stranka ima na današnji konferenci po enega zastopnika. Statističnih podatkov nima, ker večina gl. odbora dr. sv. Barbare je proti združenju, torej bi istih itak najbrž ne dobil.

Br. Podvašnik poroča, da ima društvo premoženja okoli $22,000; članov pa okoli 7600. On zastopa strujo, ki je proti združitvi. Se vzame na znanje.

Brat Goršek, zastopnik A. S. B. D. poroča, da imenivano društvo obstoja že 22 let, nima nič opraviti s politiko niti z verskimi zadevami. Skupno število članov je 1674. Skupno premoženje znaša $4045,63. Starost članov: od 16—40 let jih je 750, od 40—50 300, od 50—60 50, od 60—70 (15) in od 70—82 2.

Br. Mostar poroča, da ima S. D. P. in P. Družba $1343.67 premoženja in 619 članov. — Povprečna starost se računi 31 let.

Večina članov S. D. P. in P. D. je za združenje, pa le pod pogojem, da združena organizacija prizna tudi penzijo. Br. Gantar se strinja s poročilom br. Mostar-ja.

(Dalje prihodnjič.)

M. J. MURPHY, predsednik. GEO. L. BROZICH, blagajnik.

THE
FIRST STATE BANK
OF ELY

PRVA DRŽAVNA BANKA, ELY, MINN.

se vljudno priporoča za vse bančne posle, kakor tudi pošiljanje denarja na vse strani sveta ter čekovni promet. Hranilne vloge obrestuje po

3% od sto

od dneva vloge.

Naša banka je prva državna banka v mestu in je pod strogim državnim nadzorstvom; poleg tega imamo zvezo z občeznano Union Investment Co. iz Minneapolisa, Minn., pri kateri so interesirani glavni bankirji iz Chicage in New Yorka, zatorej so Vaše vloge pri nas

absolutno varne.

DENAR V STARO DOMOVINO pošiljamo vsak dan in naše cene so vedno nizke. Zastopamo tudi najboljše zavarovalne družbe proti ognju, istotako izvršujemo vsa notarska dela.

Pridite k nam zamenjati Vaše čeke ob plačilnih dnevih. — Z nami posluje pretežna večina domačih trgovcev, kateri so tudi delničarji.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno

grocerijsko trgovino.

V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo

Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!

Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočat

MATH. VIDAS,
slovenska trgovina
BIWABIK, MINN. **Telefon 63.**

A. M. MURNIK

Grant Avenue Eveleth, Minn.

Največja zaloga

MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAŽIH POTREBŠČIN.

Posebno pozornost posvečamo Slovenkam!

PRIDITE IN SI OGLEJTE NAČO ZALOGO TER PREPRIŽAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

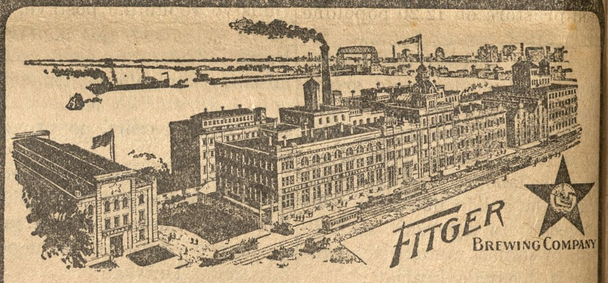

Fitger Brewing Co.
Duluth - Minn.

Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in steklenicah varjeno iz pristnih snovij.

Josip Gerzin
zastopnik za ELY, **Minnesota.**

V založbi Narodnega Vestnika je dobiti

DELAVSKI ODŠKODNINSKI ZAKON ZA DRŽAVO MINNESOTA

(Minnesota Workmen's Compensation Act)

Cena 30 Centov

Navodila kako postati državljan

Cena 15 Centov

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Umrli so v Ljubljani: Ivan Jenškovic, sin pekovskega pomočnika pol leta, Zvonarska ulica 9. — Franc Oblak, hlapec, 41 let, umrl pri šentpeterskem mostu na potu v bolnišnico. — Marija Kermelj, zasebnica hiralka, 80 let, Radeckeda cesta 9. — Anton Piteri, klepарski pomočnik, 48 let, Rožna ulica 19. — Alojzi Ljubič, mestni ubožec, 78 let, Japljeva ulica 2. — Franc Zaletel, mestni delavec, 64 let. — Josip Krošelj, premikačev sin, 7 mesecev. — Frančiška Fišter, žena žagarskega delavca, 37 let.

Enerižijo ljubljanske državne policije je bridko občutil 55 let stari Janez Hvala iz Zgornje Šiške. Hvala je beračil po Zgornji Šiški in je bil pri tem početju aretiran. Na potu na stražnico je spoznal vso energijo ljubljanske policije: prišel je na stražnico z zlomljeno roko. Policija ga je poslala v bolnišnico. Tam pa so mislili, da tudi policija nima pravice kakemu aretirancu zlomiti roko in so vso stvar naznanili državnemu pravdništvu. Komaj pa so to izvedeli na policiji, so hitro napravili proti Hvali ovadbo zaradi javne nasilnosti in vrag vedi, kaj še vse. — Hvala je sedaj v jetniški bolnišnici.

Dobrotnica družbe sv. Cirila in Metoda ga. Marija Jonko, soproga veleposestnika v Bovcu je umrla meseca septembra lanskega leta. Pred tremi leti se je zavarovala na življenje pri "Prvi češki" v Trstu C. M. družbi na korist za vsoto 500 K. z geslom: "Ko mene več ne bo, zanj, družba sv. Cirila in Metoda, ljubila tebe sem tako, da tudi moja smrt nemila, naj tebi bi koristna bila....!" Častiti rodoljubki časten spomin!

Ljubljanica — zamrzla. Od vojaške plavalnice pa doli proti Gradaščici do mitnice je Ljubljanica zamrzla. Led je kake tri prste debel, tako da čolni z Barja ne morejo v mesto, niti ribiči na vodo. Ljubljanica je sedaj posebno plittva in bo pač to glavni vzrok, da jo je mraz premagal in da je zamrzla, kar se menda še nikoli ni zgodilo.

Smrtna nesreča na železniškem tiru pri Grosupljem. Posestnik Jože Gruden v Sp. Slivnici je šel v soboto, dne 3. t. m. v Grosuplje, da bi dvignil pri tamošnjem poštnem uradu 800 K, katere mu je poslal njegov sin iz Amerike. Mož, ki je bil znan kot trezen, pošten in vzoren gospodar, ta dan denarja ni dobil in se je vračal pod večer popolnoma trezen na svoj dom. Med potjo je stopil s pota na boljšo stezo na levi strani železniške proge, česar morda niti opazil ni, posebno ker je bil na eno oko slep, kar mu je povzročila nesreča, ki se mu je pripetila pred letom. Med hojo je dohitel moža vlak. Stroj ga je zadel v desno nogo in **ga vrgel v stran.** Slučaj je hotel, da je priletel mož z glavo ob kamen, udaril se je na sence in je obležal mrtev na mestu. Ponesrečenca je našel zjutraj ob progi mrtvega železniški čuvaj.

Profesor Platon Kulakovskij, znani slovanofil, je pred tedni umrl v Petrugradu. Bil je profesor slavistike in se je od mladih nog udeleževal slovanskega gibanja. Prepotoval je vse slovanske zemlje ter proučil življenje vseh slovanskih narodov. Kot mlad mož je v sedemdesetih letih bival dlje časa tudi v Ljubljani, kjer je študiral slovenski jezik in slovensko književnost. Tu se je seznanil in sklenil iskreno prijateljstvo s pokojnim Josipom Jurčičem, takratnim urednikom "Slovenskega Naroda." Kot navdušen Slovan se je udeleževal vseh slovanskih prireditev, namenjenih poglobitvi slovanske vzajemnosti. Leta 1910. se je udeležil vseslovanskega kongresa v Sofiji, takoj naslednjega leta 1911. pa je prihitel na kongres slovanskih časnikarjev v Belgradu. V Ljubljani se je profesor Kulakovskij mudil opetovano, zadnjič l. 1908. ko se je udeležil vseslovenskega časnikarskega kongresa. Pokojnik je igral v krogih ruskih slovanofilov veliko vlogo ter užival splošen ugled in spoštovanje. Bil je dolga leta eden najdelavnejših članov in odbornikov "Slavjanskega blagotvoriteljnega občestva." Kot navdušen Slovan je bil pokojnik tudi veliki prijatelj Slovencev, za katerih napredek in književnost se je živo zanimal.

Lovski blagor. V Horjulu je lovec Urbančič ustrelil šest kljunačev — pač redkost v tem času.

Umrljivost v Ljubljani. V preteklem letu je v Ljubljani umrlo 1178 oseb, tedaj 32 manj, kakor leta 1912 in 194 manj nego leta 1911. Od teh 1178 oseb jih je umrlo dobrih 58 odstotkov v raznih hiralnicah, ubožnicah, sanatorijih in bolnicah, kamor zahajajo večinoma bolniki s kmetov. Izredno ugodne zdravstvene razmere preteklega leta pa imajo svoj vzrok tudi v dejstvu, da je vsled hladnega poletja izostala sicer običajna umrljivost otrok v prvem letu.

Na poti v bolnišnico umrl. V ponedeljek 5. t. m. popoludne so pripeljali v ljubljansko bolnišnico Kobijevega hlapca iz Podpeči Frančiška Oblaka. Ko so ga v bolnišnici hoteli oddati, so opazili, da je že mrtev, nakar so ga potem prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Nezgoda. Ko so 3. t. m. v Rožni dolini orali sneg, je gostilničar Oražen stopil preblizu pluga, pri čemer mu je šel žebelj skozi levo stopalo ter ga težko telesno poškodoval. Ostal je v domači oskrbi.

Strežniška šola v deželni bolnišnici. Kakor izvemo od merodajne strani, se bo v zvezi z deželno bolnišnico v kratkem otvorila strežniška šola. To bo drugi zavod te vrste v Avstriji. Prva strežniška šola se je ustanovila v dunajski splošni bolnišnici ter se je pred kratkim posebno svečano izročila svojemu namenu. Nadaljne take šole se bodo otvorile v vseh večjih bolnišnicah. Njih namen je, podati strežnicam popolno izobraz bo ter ob enem dvigniti strežniški poklic v gospodarskem in strokovnem oziru na višje stališče. Skrajni čas je, da se v tem pogledu kaj stori, kajti s splošnim napredovanjem zdravstvene vede se je strežba bolnikov takorekoč razvila v posebno stroko. Pri raznih prilikah se je pokazalo, da zdravnik nujno potrebuje skrbne roke strežnične, da je njegovo delovanje uspešno. Posebno velja to za strežbo ranjencev. Kako resno je zasnovana nova šola, se vidi iz tega, da bo trajala dve leti in da se deli na učno in praktično leto. Radi tega je upati, da bodo absolventinje te šole uživale ono spoštovanje, kakor ga že danes uživa nemška dijakonisa in angleška "nurse." Po končani izobrazbi se strežnicam odpirajo mnoga pota: ali se posvetijo službi v bolnišnici ali raznih humanitarnih zavodih ali pa privatni strežbi, strežbi dojencev, otrok itd. Važna panoga javne socijalne oskrbe, ki se naj uvede in izpolni ravno s pomočjo te šole, je bolniška strežba na deželi. Kot občinske in distriktne strežnice bodo absolventinje te šole lahko posebno uspešno delovale, ne le pri strežbi bolnikov sploh, temveč osobito pri nastopanju nalezljivih bolezni in epidemij. Slednjič je z ustanovitvijo te šole omogočeno raznim sanatorijem, špecijalnim zdravilnim zavodom, kopališčem itd. da si dajo izobraziti strežnice v svoje namene. Ravno v te svrhe je bilo doslej težko dobiti popolnoma izučenih, na primer socijalni stopinji stoječih strežnic. Šola v Ljubljani bo pred vsem skrbela za potrebne Kranjske dežele, vendar jo tudi lahko obiskujejo gojenke iz sosednih slovenskih dežel. Na vsak način je gotovo, da se s tem našim ženam in dekletom odpira nov važen poklic, ki ga drugi kulturni narodi že davno smatrajo kot enega najbolj častivrednih. Strežniško poslovanje zahteva potrebno izobrazbo in plemenito srce in v to ni nikdo tako zelo poklican kakor ženski spol.

Župan ljubljanski je dobil vabilo od slavnostnega odbora v Nišu na svečanost povodom 1600letnice Konstantinovega edikta. Niš slavi ta jubilej pred vsem zbog tega, ker je bil cesar Konstantin Veliki, ki je izdal edikt o ravnopravnosti krščanske vere s starorimsko rojen v Nišu.

Župan dr. Tavčar je poslal v Niš pismen pozdrav.

ŠTAJERSKO.

Iz Ormoža. (Šimen Kandrič.) Dne 31. decembra pr. l. smo pokopali najstarejšega našega mešča na, uglednega moža g. Šimna Kandriča, gostilničarja in posestnika tukaj, ki je dosegel redko starost 89 let. Bil je pred 30 leti soustanovnik ormoške čitalnice in ves čas njen zvesti član, oziroma odbornik. Rajni Kandrič, poštena, delavna in prikupljiva zlata duša, zanesljiv in vnet bojevnik narodnih zahtev, je bila tipična oseba žilavega moža stare slovenske korenine. Ob volitvah je stal neomajeno in je s svojim vplivom — posebno v prešnjih letih — marsikatero štreno zmešal našim narodnim nasprotnikom. Čitalnični pevci so mu zapeli v slovo zadnje pesmi na domu in ob grobu.

Od Sv. Jurja ob Ščavnici. Dne 2. t. m. smo spremili k zadnjem počitku blago gospo Ivano Kreft. Pogreba se je udeležila množica ljudstva v dokaz, kako je bila spoštovana in priljubljena v celi okolici. Pokojnica je bila vrlo narodna gospa, kar je na vsakem mestu poudarjala. Pogreba se je udeležila tudi šolska mladina.

Od Sv. Tomaža pri Ormožu. Dne 29 decembra pr. l. so luščili pri vdovi Hedviki Ritonja v Savcih bučne koščice. Zbrana je bila po tamošnji krajevni navadi velika družba, tudi godlo se je in plesalo. Ko so se pa ljudje razšli, je potegnil neki Markrab iz Rakovskega vrha, ki živi ločen od svoje žene in je imel bojda z Ritonjevo razmerje, revolver in ustrelil Ritonjevo v trebuh. Ženska leži težko ranjena v ormoški bolnišnici. Markraba so pa zaprli.

KOROŠKO.

Vsled snežnih zametov je po celi Koroški železniški promet zelo oviran. Po nekaterih manjših progah pa so morali promet za nekaj dni popolnoma ustaviti.

Pri Brežah se je pretrgal osebni vlak. Dva voza sta skočila s tira. poškodoval se ni nihče. Koroški brzovlak je vsled tega izostal.

V gostilni Fritz v Celovcu je pobegnila 20 letna natakarica Jul. Faser, doma iz Kranjskega. Odnesla je dnevno skupilo v znesku 80 kron in več obleke.

Aretirali so na kolodvoru v Beljaku stavbnega podjetnika Bruvidalija, ravno ko se je pripeljal iz Celovca. Bruvidali je prevzel v Beljaku več stavb, gradil brez denarja in delal dolgove. Oddali so ga deželnemu sodišču.

Osemletnemu šolarju Andreju Liglu, sinu posestnika Ligla v okolici Dživjevesi, se je udrl na jezeru led. Fant se je potopil. Na pomoč mu je prihitel oče in bi bil tudi on utonil, da niso prišli v zadnjem trenutku na pomoč sosedje, ki so očeta rešili, fanta pa niso mogli več doseči.

V Labudu so vlomili neznani tatovi v trgovino Müller. Odnesli so več blaga, cigaret, cigar, skupiček enega dneva in sto kron v papirju. Poskušali so tudi odpreti železno blagajno, toda imeli so pre slabo orodje. O vlomilcih nimajo do sedaj še nobene sledi.

Strašna lahkomiselnost. V Beljaku so prijeli na Silvestrov večer stražnika zaradi izgredov, ki jih je izvršil v pijanosti, nekega posestnika iz Dravske doline. Mož je bil popolnoma pijan. Pri njem so našli 2300 K. denarja. Ko so ga drugo jutro izpustili, je mož naprej popival. Policija ga je našla zvečer zopet popolnoma pijanega in sicer v družbi silno sumljivih popolnoma tujih mu ljudi, ki so ga hoteli bržkotne okrasti.

Na novega leta ponoči so aretirali v Beljaku toliko pijancev, da jih niso mogli nikamor spraviti.

V rudniku pri Pliberku je padel rudar Spendier v jami Helena in se težko poškodoval na nogi. Tesar Ober je padel raz šest metrov visok oder in si zlomil desno nogo v stegnu in levo ključnico.

Bivšega sodarja v Velikovcu Razpotnika, ki je bil v zadnjem času zelo vsiljiv pijanček, je sunil posestnik Novak od sebe, ker je silno silil vanj. Dasi sunek ni bil močan, je padel Razpotnik tako nesrečno in zadel z glavo ob rob nekega zaboja, da je obležal mrtev.

V zakristiji mestne župne cerkve v Celovcu je ukradel do sedaj še neznan tat krasno sliko, slikano na platno. Nadomestil je prvi večer sliko z navadno oljnato sliko. Drugi večer pa je izginila tudi ta slika.

V Lendkanalu so našli v nekem nezamrznjenem tolmunu truplo mlade, lepe, elegantno oblečene dame. Njen kožuh in muf so našli ob obrežju. Utopljenka je identična z gostilničarko Cecilijo M. iz Šmartna pri Celovcu. Vzrok samomora ni znan.

V letu 1913. se je izvršilo v Celovcu in okolici 29 samomorov (26 moških in 3 ženske) in 6 poskušenih samomorov.

PRIMORSKO.

Pravice Slovencev v Trstu. Boj — ki se bije sedaj med Slovenci, odnosno Slovani in med bratsko zvezanimi Italijani in Nemci v Trstu, postaja vedno ostrejši in posega vedno bolj ne samo v politično, marveč še posebno v socijalno in gospodarsko življenje. Prizadeti so v tem boju vsi sloji. Pritisk se izvršuje na vse, zato se mora pojaviti tudi povsod odpor. Slovenci ne zahtevamo druzega kot svoje pravice kot domačini na svoji zemlji. Ne zaletavamo se nikamor kot nasilneži še manj pa se vsiljujemo kot tujci, kot Nemci, ki nimajo na našem Primorju druge pravice, kot pravico gostoljubja na tuji jim zemlji. To nasilje, ki se vrši sedaj pod laško nemškim plaščem v Trstu, pa občutijo najbolj srednji in nižji sloji, ki so najbolj izpostavljeni samovolji laško-nemških valptov. Pred vsemi največ trpi slovensko delavstvo. Že opetovano smo o tem poročali. Že opetovano smo posvetili za kulise laško-nemškega postopanja napram Slovencem, že opetovano so bili razkrinkani Lahi in Nemci posebno v večjih industrijskih podjetjih kot oni, ki prezirajo vse pravice in ki ravnajo naravnost nasilno z dobrim slovenskim delavcem in ga mečejo na cesto, med tem, ko dajejo privandranim Lahom in Nemcem najboljša korita. Take pritožbe se vedno bolj množe. Ne postopajo tako samo industrijska in druga podjetja, marveč tudi vsi uradi, s katerimi ima jo delavci stik. Naloga Slovencev je, da se pobrigajo slovenski krogi za vsak tak slučaj, da ga objavijo in merodajni slovenski krogi pa naj to predočijo s primernimi pritiski pri merodajnih oblastih.

Spomladi bodo pričeli graditi novo avijatično postajo v Portorose. Postaja bo do jeseni gotova in takrat pridejo tja prvi aeroplani.

Brezposelni domači delavci v Trstu dobe zemljiško delo pri Novem trgu v ulici Sette fontana in pri zgradbi nove šole v okraju S. Vito.

Na Reki so prijeli nevarnega tata in roparja, 25 letnega Antona Kosiča iz Vodic. Kosič je pred nekaj tednami napadel v ulici Stajo Romano na Reki železničarja Pongraza in mu vzel uro in denarnico. — Na reki je bil obsojen izseljeniški agent Koman Ciriak na šest tednov ječe, ker je hotel brez potnih listin spraviti v Ameriko mladeniča Ivana Bolko in Ivana Dančo.

Umrl je v Villi Vincentini v Furlaniji v torek 5. t. m. dijamantni mašnik g. Josip Furlani v starosti 88 let. Pokojnik je bil tudi slovenski pisatelj. Dasi je mnogo časa bival med Furlani, je ostal vedno zvest sin slov. naroda.

Nemške banka. Program, ki si ga je začrtal nemški "Volksrat" na poziv nemškega političnega društva v Trstu v ozki zvezi z Italijani, izvršujejo Nemci dosledno. Na vsak način hočejo zagospodariti politično in gospodarsko na našem Primorju in izpodriniti najprej s pomočjo Italijanov Slovence in nato svoje sedanje zaveznike Italijane. V programu Nemcev, ki so ga objavili javno, je tudi zahteva, da se ustanovi v Trstu nova nemška banka, ki naj bi izpodrinila slovenskem in tudi laške denarne zavodo. V Trstu si tega Nemci še ne upajo, ker bi stem prehitro udarili po svojih sedanjih zaveznikih Italijanih. Pač pa se čuje, da nameravajo ustanoviti Nemci nemško banko v Opatiji. Oficijelno ta vest še ni potrjena, pač pa je verjetna, ker je gotovo da odo porabili Nemci vsa sredstva in napeli vse moči, da izpodibjejo na Primorskem tla domačinom Slovencem in avstrijskim Lahom.

Aretiranec s kartečo. V Trstu so aretirali na ovadbo mehanika Presiča, nekega brezposelnega Bernariča, ker je glasom ovadbe ukradel Presiču suknjo. Bernarič se je obnašal silno nasilno. Med preiskavo je skočil k priči Stojiču, ki je izpovedal, da je videl, Bernariča, ko je suknjo odnesel, in ga udaril s pilo po obrazu. Pri tem je zaklical: Tu imaš za spomin za ustrežljivost. Bernariča so nato zvezali. Pri preiskavi po žepih so našli kartečo. Ko jo je vlekel straž nik iz žepa, je začel Bernarič kričati, da naj pazi, češ, da je kartеča nabita. Povedal je, da je bil v balkanski vojni in da se je bojeval na strani Srbov proti Turkom. Kartečo si je vzel za spomin in je ne da, tudi za 20 kron. Tatvino taji; oddali so ga sodišču.

Smrt na cesti. V Trstu je padel na cesti blizo lekarne Cignola neznan, srednje, čedno oblečen mož. Ko so ga prenesli v omenjeno lekarno, je mož umrl. Pri njem so našli denarnico, v kateri je imel nekaj drobiža in culico, v kateri je imel mož nekaj obleke in krompirja. Niso pa dobili pri njem nobenih listin in še ne vedo, kdo je.

RAZNOTEROSTI.

Pravda proti erarju za odškodnino 40 miljonov kron. Pred kratkem smo poročali o zanimivi pravdi, ki vzbuja splošno pozornost ne samo v Avstriji, marveč tudi preko avstrijskih mej, in sicer med rodbino pl Vidovičevo iz Dalmacije in med državo, katero tožijo Vidovičevi za povrnitev ogromnih posestev okrog Šibenika, ki so vredna 40 milijonov kron. Ta posestva si je pridobila rodbina l. 1694 in so ji bila še tudi pozneje pod avstrijsko vlado priznana kot njihova last. Vidoviči zahtevajo sedaj povračilo 6 milijonov kron, kot odškodnino za dohodke, ki so jih izgubili pri posestvih in katere mora povrniti erar, ker jih je tudi erar sprejel od Vidovičevih podanikov. Pri obravnavi, ki se je vršila 19. decembra na Dunaju, je izjavil zastopnik finančne prokorature, da ne morejo tožniki ničesar drugega storiti, kot da tožijo skupno z erarjem one kmete, ki so si samostojno prilastili Vidovičeva zemljišča. Tak proces se je pričel že pred štirimi leti. Dokler ni ta proces rešen, se tudi ne more rešiti nadaljni spor. Sodišče je nato preložilo obravnavo v svrho rekvizicije več aktov.

DENAR

zamorete napraviti, če investirate v lote pri jeklarni v Gary, Minn., sestra čudovito hitro rastočega mesta, Gary, Ind., kjer gradi United States Steel korporacija eno najmodernejših jeklarn, koje prvi del stane $25,000,000. — Poleg tega se gradi tudi cementna tovarna, in začele se bodo graditi žičarna in tovarna za žblje in železne vijake. VPOSLENIH BO OKOLI 800 MOŽ.

Podrobnosti daje

GARY LAND CO.

GEN'L OFFICE, 202 PALLADIO BUILDING, DULUTH, MINN.
Townsite Office, Cor. Commonwealth Ave and Gary St., GARY, Minn.

Kadar greste nazaj v stari kraj zahtevajte "tiket" za

Baltimore and Ohio železnico

CHICAGO do NEW YORKA

Pišite: R. C. HAASE,
Northwestern Passenger Agent, ST. PAUL, MINN.
po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice do parnika.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI.

CENTRALNA LEGA.
ČISTO NA NOVO OPREMLJENO.

SOBE S PARNO KURJAVO, TOPLO IN MRZLO VODO. UREJENE PO NAJBOLJ MODERNEM NACINU.

Park Hotel

ILIJA RATKOVICH, lastnik

ŠTEV. 531, VOGAL ZAPADNE ŠESTE AVENUE IN SUPERIOR STREET

TELEFON: MELROSE 1673. DULUTH, MINN.

SE PRIPOROČA SLOVENCEM ZA OBILEN POSET.
CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA.

Kadar fantje z močnimi prsami

nekaj skup zgradijo, potem je to pravilno zgrajeno.

Oni si delajo sami cigarete iz Gail & Ax Navy dolgo rezanega tobaka, zato ker na ta način so si sigurni svežih, milih, disečih cigaret, katere lahko ves dan kadijo—zdrava zabava, ki dela veselo življenje.

GAIL & AX

NAVY

Long Cut Tobacco

"najboljši tabak v najboljšem zavoju"

Navy je iz milega Burley tobaka, in ima čudovito priljubljen okus, katerega ni najti v nobenem drugem tobaku. Je dozorjen in pomlajen, da se doseže prijazna miloba—potem je zapokan v znameniti Navy zavoj s štirimi ovitki, kateri drži jo tobak svež, snažen sladek in mil

Mi delamo Navy dolgo rezan tobak zato, da se lahko zvije v cigareto, ki rada gori in nudi prijetno kadenje. Noben tobak ne pade ven—s porabo Navy se nič toboka ne zgubi.

Ta tobak je za vse svrhe—je fin za cigarete, in je prijeten in okusen v pipi, in Navy je tudi okusen in trajen za čik.

Z vsaka zaklopnico po 5c se dobi zastonj zvezček cigaretnega papirja.

THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Semi-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company

a corporation.

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest

Rates on application

Entered as second-class matter May 11. 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.

zhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko in Canado za celo leto	$2.00
za pol leta	$1.00
Za Evropo za celo leto	$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne pošiljatve in dopisi se naj pošiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street, Duluth, Minn.

Telephone, Melrose 1113.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL WORLD BUILDING NEW YORK

SPOŠTOVANJE DO SVOBODE.

(Dalje.)

V oziru mišljenja, v nazorih mora biti vsak človek svoboden in prost. Da mu to koristi, je umljivo, kajti poleg svojega dela se lahko posvetuje in izobrazža v svoji organizaciji, pri svojem društvu, čita časopise, ki ustrezajo njegovemu razredu, njegovemu lastnemu prepričanju, politično dela kar hoče! Kapital je organiziran, zdravništvo je organizirano, odvetništvo je organizirano, duhovstvo je organizirano; skrajna krivica je torej, če se preprečuje delavstvu organizacija. Dokler bo delavstvo neorganizirano, ne bo imelo svojih zastopnikov tam, kjer se kujejo postave. In dokler je delavstvo brez zastopnikov v postavodajah, toliko časa bo moralo plesati kakor godejo njemu nasprotni organizirani sloji, toliko časa so vse industrijelne borbe v glavnem le kruhoborstvo in dobičkolovstvo vodjev. Organizacija na političnem polju je edina protimoč zoper krivično izkoriščevanje. Vse druge organizacije, dokler ni politične, so toliko vredne, kot procesija zoper točo ali za dež. Dokler se bomo držali edino tolmačenja katekizma, bomo sužnji. Vsaka stvar, katera je zrasla s civilizacijo, je vredna gotovega respekta; vendar časi so tako resni, da se ni mogoče ozirati na bajeslovje, ampak treba je delati z razumom sedanje dobe. Kdor se drži stega kot njegov oče, ded, praded, je zgubljen, je brcnjen v najzadnejše vrste. Ta revež ne pomisli, da je svet napredoval, ne ve, da zahteva vse svoboda kot pogoj za napredek. Kdor se izobražuje svobodno, isti misli in dela svobodno, isti je razumnik in nikdar suženj gospodarja, četudi ga še danes pest tišči navzdol.

Politika je za vsakega človeka važna. Dandanes je po svetu toliko strank in struj, da je treba premišljevati in uvaževati kako in kam. Pristopiti se mora k stranki, ki najbolj zastopa svobodo ljudstva, ki dviga najbolj- socijalno stanje in ki notranjemu prepričanju najbolj odgovarja. A imeti se mora svobodno pravico pridružiti se k stranki ali k organizaciji, katera se zdi človeku najboljša. Politično delo, gibanje in mišljenje mora biti svobodno Kdor se politično zaveda, kdor politično nastopa, isti ima največ svobodščin, največ odobnosti: Kdor melje, ta je. Delo, gibanje za svobodo omogoči izibrazbo, in le izobrazba omogoči napredek človeštva. Le z bojem nekrvavim, in če potreba tudi krvavim, si moremo priboriti kar nam je potreba, kar želimo. A biti moramo v prvi vrsti zmožni vdeležiti se tega boja — "z uma svitlim mečem." Zabavljati s pestmi v žepu ne velja nič. Nezadovoljnost je pokazati v politiki, pri volitvi.. To edino je odločilno. Edino volitev je sredstvo, da se strmoglavi krivice današnjega gnjilega družabnega reda v propast. Svoboda mišljenja je temelj izobrazbe, in izobrazba je temelj blagostanja. Izobrazba je odpravila kuge iz Evrope —procesije in litanije bi jih nikdar.

Prostost pa mora vladati tudi v socijalnem življenju. Vse ljudstvo mora imeti gotove svaboščine. Vsaka panoga njegovega velikega života pa še posebne. V splošnem rabi človeštvo pravice svojega jezika. Če bi se nam Slovencem v Ameriki danes prepovedalo rabiti naš jezik, padla bi naša izobrazba in ž njo vse slovensko gospodarsko gibanje. Če bi se mi tu v tujini ne izobraževali potom našega jezika, potem bi razpadli, potem bi povsem zaostali v civilizaciji. Jezik je najdražja svetinja vsake skupine človeštva, ki tvori eno narodnost. Nas Slovence veže jezik, ne vera. Dokaz temu je, ker smo se združili v raznih slovenskih zavarovalnih organizacijah, vkaterih se medsebojno podpiramo v slučaju nesreč. Združili smo se kot Slovenci, ne kot rimski katoličani. Če bi bili združeni v jednotah in zvezah kot rimski katoličani, imeti bi morali latinščino kot uradni jezik. In še več. Če bi se družili Slovenci v medsebojno pomoč na podlagi rimskega katolicizma, združeni bi morali biti v irskih, španskih, italijanskih ali poljskih jednotah in zvezah, ki obstojijo tudi iz rimskih katolikov in so bile prej vstanovljene kot naše. Jaz še ne vem za slučaj, da bi pomagal Irc ali Španjol slovenskemu delavcu, ki je v potrebi, četudi sta oba rimska katoličana. Tu je dokaz, da je jezik edina svetinja vsakega noroda, in pravice slovenskega jezika morajo biti svobodne vseh spon, če hočemo biti Slovenci istega političnega vpliva kot so drugi narodi. Posebno velja to še za dežele, kjer nam je zibelj tekla. Dokler ne bo slovenska politika v Avstriji prosta latinske politike, toliko časa bodo Slovenci v Avstriji brez pravih političnih moči, toliko časa bodo cerkve nadomeščale tako potrebno šolstvo.

V socijalnem oziru mora biti pa tudi delavstvo svobodno. Delavstvo rabi obrambe proti tiraniziranju in izkoriščanju; delavstvo rabi pravice kakor slednji drugi. Svoboda je potrebna za gospodarski napredek v celem; gospodarstvo rabi največ gojenja in prizadevanja. Vzemimo zopet obratno. Ako pa ljudstvo ne bi stremilo po teh svojih svobodščinah, ako delavec ne bi povzdigoval svojega glasu in svoje pesti, ako bi gospodar jemal v službo le roke, in ne tudi glavo, sploh vsega človeka, ako kmet in industrijski delavec ne bi branila svojih pravic in se potegovala za vse, kar jima po naravni, človeški in božji postavi gre, kje, kje bi bila potem svoboda vseh teh! Izkoriščanje bilo bi še nesramneje kot je danes, če bi ne bilo nikakega odpora. Če bi ne bilo prosvitljenih kmetskih in delavskih vodjev, če bi ne bilo socijalističnega in unijonističnega odpora, bi se industrijski delavec kmalu lahko obesil, kmet bi pa moral orati pod nagajko barbaričnih časov. Delavski časniki so ista moč, ki delujejo za preobrat zastarele družbe, ista moč, ki žuga pod nosom kapitalu, ista moč ki preprečuje še večje izkoriščanje. Misli socijalizma in unijonizma klijejo vedno glasneje. Uresničevati jih **morajo** delavstvu nasprotne stranke, ker so prisiljene v to od mislecev, ki se bavijo z rešitvijo socijalnega vprašanja. Zato naj se industrijelni in kmetijski delavec, in to je tudi mali obrtnik, mali trgovec in kmet, oborožijo s okopjem delavskih časnikov, takih časnikov, ki ne prodajo svojega načela in ne jemljejo krvavi kapitalistični dolar, da bi ž njega pomočjo vrgli človeštvo popolnoma v žrelo kapitalizma. Delavsko časopisje ima povsod trnjevo pot, zato ker sloni na rameh ubogega delavstva, za kojega pravice gre nevstrašeno v boj z vsakim elementom. Delavcev vseta dolžnost je toraj, da podpirajo delavsko časopisje z vso močjo — da ga širijo, da plačujejo redno naročnino. Nasprotno je pa tudi delavsta dolžnost, da obrnejo tope proti takim časnikarjem, ki prodajo kapitalizmu zadnjo trohico značaja in časnikarskih načel, ki zajudežarijo razred, kateremu se hlinijo. Žalibog, da imamo tudi Slovenci tak časnik, ki deluje po ukazu katoliškega duhovna za iste, ki imajo denar, kateri kriči do neba po maščevanju. Možje, ki ste na čelu tega časnika, ali vas ni sram, da prikimate vsem kar vam posvečeni diktator ukaže? Štirje ste, ki delujete s Klopčičem napram dvema; štirje ste, ki dovolite, da goni Glasnik z bičem "Truth," ki je glasilo zloglasne "Citizens Alliance," plačano od Calumet in Hecla kompanije, nazaj v temo in suženjstvo. Naši časniki so za prosvitljenje našega ljudstva v Ameriki; naši časniki so, da vodijo naše ljudstvo v svobodo, v izobrazbo, v blagostanje. To je, to mora biti vseh odkritosrčnih časnikarjev načelo. Zatoraj, če ste delavski prijatelji, in delavci ste vi vsi, razun enega, ne nastopajte proti delavstvu, če že ne morete ali nečete delovati zanj. Zavedajte se, da je svoboda v politiki, svoboda v socijalnem in gospodarskem življenju, da je svoboda povsod krona življenja vsakega človeka. Vi veste in priznate da je bilo delavstvo izkoriščano; vi veste, da so malenkostne zahteve delavstva opravičene. Zakaj mečete toraj polena pod noge organiziranega delavstva? Pustite mu svobodo. Pustite delavcem, da bodo smeli rabiti glavo za se, roke pa za kompanije. Če delavstvo zmaga dvignilo se bo pa tudi blagostanje naše in celega vašega okraja. Če ste vi svobodni, če znate vi svobodno misliti in ceniti svobodo, če ne sužnji vaše prepričanje zatiralcem delavstva, potem ne vežite rok istim, ki so vas dvignili na noge, dovolite delavstvu, da si samo, z uma svitlim mečem, uredi svoje industrijelno in socijalno stanje. Če ste vi svobodni, svobodno naj bo tudi delavstvo — to je pravica sveta.

(Dalje prihodnjič.)

V OBRAMBO ŽENSTVA.

Učeni pisatelj francoskega štirinajstdnevnika "La Reveu," Jean Finot, ki si je z različnimi deli pridobil slavno ime, je pred nekaj časom v svojem, zgoraj imenovanem časopisu priobčil razpravo ki se z mladeniško navdušenostjo zavzema za ženstvo. Ta vnema pa ima prepričevalno podlago. Finot je oborožen z ogromnim znanjem ima mnogo duhovitosti in dovtipnosti in zna iz svojih prebogatih podatkov izvajati vse posledice tako, da jim ni ugovarjati.

O ženstvu je bilo napisano že mnogo slabih kritik. Finot očita tem kritikom pred vsem, da smatrajo za bistvo ženskega značaja le preradi to, kar je v resnici le posledica razmer časa ali okolnosti, ali starosti ali hipnega razpoloženja. Če je tak kritik študiral razposajeno ali malodušno, omejeno ali prekanjeno žensko, pa kar trdi, da je to izraz njenega značaja in da je to bistvo ženske duše. Pa s tem delajo ženstvu kruto krivico. Življenje, pravi Finot, se neprestano preminja in ž njim se premenjajo tudi ženske, samo psihologi ostanejo vedno enako kratkovidni.

Finot jemlje najbolj razširjene sodbe o ženstvu drugo za drugo v pretres. Z mnogimi izgledi iz vseh časov in dežel dokazuje, da je ženska zmožna velikega junaštva in tudi groznih činov, če tako nanese prilika. Če bi se ženstvo daljšo dobo takorekoč vežbalo v požrtvovalnosti, hrabrosti in junaštvu, bi si trajno pridobilo te lastnosti. Ženska bi mogla biti vojak kakor moški. Trditev, da ženski ni priznati vpliv na politiko in na vlado, ker ne službi pri vojakih, je po sodbi Finotovi nevzdržljiva, ker je neznanstvena in nepravična; dandanašnji način vojevanja sploh ne zahteva toliko brutalne sile in fizičnih moči, kakor v starih časih, toliko več pa podjetnosti duha in drugih nravnih lastnostih, ki jih imajo ženske dostikrat celo več kakor moški. Ženske bi toraj pri brambi domovine lahko prav tako vspešno sodelovale, kakor moški, če bi jih ne zadrževale važnejše dolžnosti, materinstvo in gospodinjstvo. A če se ženske na ta način žrtvujejo koristim domovine in svojih mož, to vendar ne sme biti povod, jih smatrati za manjvredne. Resnica je sicer, da niso vse ženske soproge, matere in gospodinje— toda: ali so mar vsi moški vojaki?

Kakor je videti, meri Finot naravnost najedro celega vprašanja in zavrača ravno poglavitna očitanja, naperjena proti ženstvu. Ravno tako postopa tudi glede drugih očitanj, ki jih je svet navalil na ženstvo. Zanimivo pojasnjuje in zavrača očitanja glede večje ženske občutljivosti, glede nagnenja za lahkoživnost, glede praznoverstva, afektiranosti, lažnjivosti. Finotove navedbe so zelo zanimive, a prostor nam ne dopušča, da bi jih obširneje navedli. Nekaj poglavitnih misli francoskega učenjaka hočemo vendarle podati v skrajšani obliki.

Ženska zardeva in joka dosti laglje kakor moški in se tudi dosti bolj razjezi in razžalosti, vdaja se razposajenemu veselju in črnemu obupu. To pa zaradi tega, ker je njena duša dosti bolj spremenljiva za razne vtise, kakor moška duša, in se toraj močneje vznemiri. V tem oziru je ženska bolj podobna otroku, kakor moškemu. Deloma je to prirojena lastnost, deloma pa posledica okoliščin v katerih ženska živi. Žensko življenje je vobče dosti mirnejše kakor moško; mož je bolj izpostavljen premembam usode in jih vsled tega tudi laglje prenaša, kakor ženska. Mož vidi in doživi mnogo, vtisi se pri njem menjavajo naglo in delo in prememba v zabavi ga utrde tako, da ne pade tako lahko v oblast čutov. Moški dobi tako trdo kožo tudi v čustvenem oziru, da pravijo ženske, da nima srca. Ženske ne stoje v življenskem boju tako eksponirano, kakor moški in pri njih ne menjavajo vtisi tako hitro zato pa tudi upliva vsak vtis nanje s toliko večjo močjo. To je vzrok, da se pri ženski ljubezen in sovraštvo, vdanost in upornost ter sploh vse dobre in slabe lastnosti ženske duše vobče dosti močneje razvijajo kakor pri moških. S tem seveda ni rečeno, da na primer moški ni zmožen tako velike ljubezni, kakor ženska. Tudi moški znajo ljubiti tako vroče, kakor ženske a le tisti moški ki nimajo prave oblasti nad svojimi čuti. V obče pa je čustveno življenje pri moških čisto podrejeno delu in užitku, med tem ko je čustvenost največkrat vsa vsebina ženskega življenja.

Ženstvu se posebno očita lažnjivost in pretvarjanje. Finot ne taji, da je to očitanje vtemeljeno, pobija pa običajno razlogo te ženske lastnosti. Finot pravi: Starodavna izkušnja uči, da se slaboten človek, kadar se mora bojevati proti močnejšemu, vedno zateka k laži in zvijači. Tako delajo moški in ravno tako delajo ženske. Čim težji je položaj kakega človeka, toliko nižja postane njegova nravnost. Laž se rodi v vsakem socijalnem položaju, ki sloni na sili in strahu. Moški niso nikoli poskusili spoznati vzroka ženske lažnjivosti. Filozofi, moralisti, psihologi in pesniki so navadno prepričani, da je ženska že od narave lažnjiva. "Govoriti resnico," je pisal Stendhal "je za žensko lažje, kakor iti na sprehod brez krila." Tudi zakonodajalci ne zaupajo ženskam in so jim že odrekali prisego. A ravno zatiranje in preganjanje ženstva je rodilo žensko lažnjivost in je tako moški najbolj kaznovan za to, kar je zakrivil. Čim bolj so ženske ponižane, tem bolj se same ponižujejo — a čim slabša je žena, toliko huje je možu. Moški so bili tisočletja v sužnosti, a to jim ni posebno škodili, saj so živeli večinoma izven svojega doma. Ženska živi večinoma doma in jo vsled tega dušna in moralna korupcija huje razjeda kakor moškega.

(Konec prihodnjič.)

Kaj je strašen konec življenja, kaj je smrt človeška grozna in stvar, pred katero mora trepetati človeška duša? Ali res uniči smrt lepoto življenja in mu jemlje vrednost zato, ker go konča za vedno in hodi vedno pred njim? Nikdar — kajti smrt je potrebna in brez nje ni življenja; smrt spada bistveno k življenju ter mu daje šele pravi pomen, daje mu tisto dragocenost, katere bi sicer ne imelo, ker bi je ne moglo imeti. Če bi življenje trajalo večno in bi ne bilo konca nikdar našega bitja, bilo bi nam blago, katerega ne ljubimo in ki ga ne čuvamo, ker ga nihče ne more vzeti, pa se zaradi tega ne brigamo zanj. Življenje bi postalo brez vrednosti kakor kamenje na cesti, za katero se ne zmeni nihče; bilo bi nadležno, vzbujalo bi stud, naj bi bilo še tako sladko in mamljivo, kajti bilo bi brez konca. Brez impulza bi teklo življenje in človeške sile bi se ne razvijale in ne stopnjevale do popolnosti. Spomlad polno cvetja in himen prerojenja bi vzbujala gnus, če bi ostala večno na svetu in solnce bi rodilo obup, če bi ne zahajalo zvečer za gore.

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNA DRUŽBA.

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba Električna razsvitljava. — Dobr kuhinja. — Vine brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih

KAISER FRANZ JOSEPH I.

in

MARTHA WASHINGTON.

Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodi na 2 vijaka:

KAISER FRANZ JOSEF I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodi se grade.

Za vsa nadaljna pojasnil se obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents,

2 Washington St., New York, ali na njih pooblaščene zastopnike v Zedinjenih državah in Canadi.

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN

poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, najnovejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporoča

VODSTVO.

ZNAK DOBRE OBLEKE

THE Columbia Clothing Co

DVE VELIKI TRGOVINI

DULUTH SUPERIOR

Cena za vse enaka. — Obleka za možke in fante; najboljše blago po primernih in poštenih cenah.

SLOVENSKA GOSTILNA

Frank Medved

CHISHOLM, MINN.

Phone 101.

PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.

NAJBOJŠA POSTREŽBA Z VSAKOVRSTNIMI PIJAČAMI.

Frank Veranth

ELY, Minn. = Phone 96.

PRIPOROČA SE ROJAKOM ZA NAROČILA TRDEGA IN MEHKEGA PREMOGA.

Narocite pravocasno, da boste imeli kadar rabite.

ROJAKINJE POZOR! LEPA PRILIKA

za učenke, ki se žele naučiti šivati ženske slamnike. Učenke se sprejemajo po dogovoru vsaki dan od osmih dopoldan do osmih zvečer. Naslov Helena Vičič 458 N. Halsted St., Chicago, Ill., 2. nadstropje zadaj.

Ljudje, ki poznajo dobri tobak, kadijo Havana cigare.

Poskusite cigaro

S. N. P. J.

ki je najboljša cigara na Range.

Varos in Iby so tudi dobre cire. Vse te izdeluje

LOUIS TILLMAN

Aurora, Minn.

POGLEJ! POGLEJ! POGLEJ!

Cenjenim rojakom Slovenecem in Hrvatom naznanjam, da imam v zalogi veliko kalifornijskega vina. Staro belo po 75c črno 70c, novo belo po 65c črno 60c galon s posodo in vožnino (freight) vred po Rangu. Manj kot 28 galonov se ne more naročiti.

Se toplo priporočam za obila naročila

Anton Fox, bx 887

Virginia, Minn.

DR. RICHTER'S

Pain Expeller

Prežene bolečine revmatizma, po... kostnice, mišični revmatizem, nevra... gijo ali trganje po čeljustih. Olajša vse bolečine in trdosti v členih in mišicah. Izvrstno zdravilo, če se kak člen izpahne, za hromost ter odrgnenja. Hitro ozdravi prehlajenje, gripo, boleči vrat in nahod. Zabrani vnetje pljuč in vsčanje v prsih.

Ozdravi glavobol in zobobol.

4—5 kapljic v kozarcu vode je izvrstno sredstvo za grgranje v slučaju vnetja grla.

Če se užije (4 kaplje v kozarcu vode) je izvrstno zoper krč v želodcu in neprebavljisti.

Pristni expeller pride v zavojčku, kakor ga kaže slika.

PAZITE NA NIČVREDNE PONAREDBE.

25 in 50 centov steklenica v lekarnah.

F. Ad. Richter & Co.

74-80 WASHINGTON STREET NEW YORK.

Pozor! Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši

GRAMOFON samo

$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar.

Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje priporočamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da boste z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi igralne plošče najboljših pesnikov in godbenikov po 65c komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter se pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijejo in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno postrežbo s tem, da v slučaju nezadovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo predplačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & Co

11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

First National Bank,

EVELETH, MINN.

Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.

KAPITAL IN PREOSTANEK

$122.000.00

Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah.

Parobrodni listi za vse crte.

Placamo obresti po 3 od sto.

W. J. RIETOW, predsednik. GEORGE HELLER, podpredsednik.
O. FOESTE, blagajnik. O. KAUFMANN, pomožni blagajnik.

Glavnica in rezervni sklad $365,000.00

GERMAN BANK

Najstarejša in največja banka v Sheboygan, Wis.

plačuje od hranilnih vlog 3%

Pošilja denar v STARO DOMOVINO, prodaja PAROBRODNE KARTE za vse parobrodne črte. Izdeluje vsakovrstne menjice.

FIRST NATIONAL BANK

Chisholm - - Minn.

Kapital $25.000. Preostanek $29.318.

Osebna odgovornost $5,000.000.

Obrestuje denar po 3%

Prodaja parobrodne liste in posilja denar na vse strani.

Posebno pozornost dajemo Slovencem.

Pridite in se prepricajte!

Za naše gospodinje.

VLAŽNA STANOVANJA.

Suhe stene in suh pod so temelj- pogoji, katere nam mora nudi- sleherno stanovanje z zdravstve- ga stališča. To se ne nanaša sa- o na podzemeljska stanovanja, poslopja v močvirnatih krajih, npak tudi na nove stavbe. Mo- ota v stanovanjih povzroča in večuje na različen način nag- enje k bolezni. Mokre stene lah- primerjamo mokrim oblekam. odene kapljice, katere zamašijo knjice v stenah, ovirajo s tem aravno prezračevanje, in o važ- sti naravnega prezračevanja se hko prepričamo, ako pomislimo a mnogi ne poznajo drugega rezračevanja kot tega posebno nižjih slojih, kjer se odpre le tu atam skozi celo zimo kako okno. vseh stanovanjih, kjer ni nikake a prevetrovanja, se nabere vode gorski zrak, ne more zapustiti otranjih prostorov, v nevidne lu njice v steni. Vodna para, ki je astala vsled dihanja in vsled do- ačih opravil, kakor kuhanje, umi- anje in pranje zelo neugodno pliva na človeško zdravje. Gorak mokroten zrak omehkuži plju- a, sapnik in sploh cel organizem ko stopi človek s svojim omeh- ženim telesom na prosto, kjer je rak mrzlejši in bolj suh, se ta- oj prehladi, če stopi iz gorke ko- elji na prosto.

Mokrotne stene zelo občutljivo plivajo na gorkotne razmere sta- ovanj. Stene porabijo namreč mogo gorkote, katera jim služi ri izhlapevanju vode v stenskih luknicah; sobni zrak se pa s tem hladi, začenja se vsled tega hitro regibati, in to je posebno v mr- lem letnem času vzrok prehla- enj.

Iz mnogih preiskavanj slavnih akterijologov vemo, da je potreb- a za razvoj in razmnožitev naj anjših organizmov določena sto- inja mokrote. In res, v vlažnih tanovanjih se zaredi zelo hitro in hko preobilica plesnjivih in gnji obnih glivic, katere vplivajo uni- ujoče na hranila, pohištvo, tramo e in stene in katere škodujejo udi zdravju prebivalcev s svojim neprijetnim plesnjivim duhom. prahom preidejo na vlažne ste- e tudi človeškemu organizmu ne- posredno škodljive bakterije, raz- množe se silno hitro in povzroča- o, kar se je že večkrat lahko o- pažalo, hude bolezni.

Ako nočemo škodovati svojemu zdravju, ako si nočemo skrajšati življenja, je neobhodno potrebno, kolikor mogoče hitro izvršiti vse naredbe, da se stanovanje posuši. Tu bodi omenjeno, da se pri viso- ki talni vodi brez škode lahko na- seli v gornjih nadstropjih, ker talna voda ne prekorači pritličja. Isto velja tudi v poslopjih, v po- plavljenih pokrajinah. Naj si je tudi vdrla voda v nadstropja, se vendar odcedi mokrota in vlažnost radi svoje teže v spodnje zidovje, vkljub temu se mora seveda vedno pustiti vstop solncu in vetrovom s tem, da se odpro okna in duri. Kuriti se mora noč in dan v tako- zvanih koaksovih železnih koših ali pa v železnih pečeh, nikakor pa ne v lončenih. Tu namreč ka- kor tudi pri novih stavbah je prvi pogoj večinoma žareča toplota. Ako se postavi železni koš, napo- njen z žarečim koaksom, v bliži- ni vlažne stene, se ta ogreje z ža- renjem, voda izpuhteva kar vidno in vodno soparo odgajna prepih. Iz še vedno vlažnih delov stene se pomika voda radi kapilarnosti v že suhe oddelke in posušenje se posreči bolj gotovo in hitreje na ta način, kakor pa z lončenimi pe- čicami, pri katerih bi se dosegla velika gorkota le s tem, da so ta- ke peči zelo velike, ali pa, da se uo- rabi pri tem ogromno množino ku- riva.

Ako povzroča v podzemeljskih stanovanjih mokrota talna voda, se je ne more nikdar odpraviti, ker prihaja vedno nova voda iz bližnje zemlje v steno. Take pro- store bi morala zdravstvena o- blast prepovedati in odstraniti pre bivalec iz njih.

Kdaj pa je nova stavba dovolj suha, da se vanjo lahko naselimo? Omenili smo že da curlja voda po zidovju navzdol. Torej ne moremo soditi cele hiše po posušenju go- renjih nadstropij, posebno ker so poleg tega gorenja nadstropja pristopnejša solncu in vetrovom. Ako pa zapazimo, da je prostor, ki je v pritličju, obrnjen proti sen- čni strani, dovolj suh, tedaj skle- pamo lahko z gotovostjo, da so tudi vsi drugi prostori hiše dovolj suhi.

Večkrat se dogodi, da se prika- žejo v navidez že suhih novih stav- bah, ko so ljudje že vanje se nase- lili najraje ravno pri kurjenju, zo- pet temne, vlažne lise na steni. Ako ni bila stena že skozi in sko- zi popolnoma suha, zapro se luknji ce tu pa tam na površju stene s kapljicami in prikažejo se omen- jene vlažne lise, katere so navadno posledica vlažnega zraka. Gorko- ta v peči ogreje namreč najprej najbližjo okolico, voda izhlapi, ta- ko da je kmalu zrak v sobi nasi- čen s parami. Kjer je pa stena bolj oddaljena od peči in vsled te- ga mrzlejša od zraka, ki je nasi čen s soparami, nastani se na istem mestu sopara, in ako je ostalo že od zidovja kaj vode v stenskih luknjicah, ni treba ravno mnogo da se iste luknjice zopet napolni- jo. Tudi tu je na mestu vedno pre- novljenje zraka potom odprtih du ri in oken pri sočasnem kurjenju.

KUHINJA.

(Dalje.)

458. Petelinji grebeni.

Petelinji grebeni služijo navad- no kot okrasek na kakoršnjikoli pečenki. Treba je ž njimi jako pre- vidno ravnati, ker se sicer pokva- rijo. Deni jih v kozo ter nalij na- nje toliko vode, da bodo pokriti. Kuhaj jih tako dolgo — in jih včasih premešaj — dokler se ne za čne dvigati mala vrhnja kožica. Potegni kozo na stran, prilij v istem trenotku mrzle vode, potegni kožico z grebenov in jih očedi tam, kjer so bili priraščeni h petelino- vi glavi. Potem deni grebene v sla- no vodo. Po preteku šestih ur jih operi ter jih deni še v mrzlo vodo, katero večkrat menjaj. In sicer de laj to tako dolgo, dokler ne posta- nejo grebeni popolnoma beli, ka- kor porcelan. Skuhaj jih še v sla- ni vodi, kateri prideni nekaj suro- vega masla in žlico limonovega soka. Nabodi grebene na okrasna bodalca (Zierspiss,) katere zabo- di v pečenko, — ali pa jih porabi za ragu.

459. Pečen kopun.

Oskubi in osnaži kopuna kakor piščance, nasoli ga več ur prej znotraj in zunaj in ga peci na ra- žnju ali v kozi. Polivaj ga z ma- stjo, z njegovim sokom in z juho. Da bo mehak, ga moraš peči vsaj 1 uro.

460. Preslaninjen kapun.

Pretakni nasoljenega kopuna na prsih in na nogah z rezanci prekaje- nje slanine ter ga peci kakor prej. Daj ga s kislo in sladko solato na mizo.

461. Nadevan kopun.

Običajni nadev. Pripravi nadev, kakor za pečene piščance (gl. št. 436.), loči pri vratu, kjer je bil golžun (krof), kožo od mesa ter na tlači tu notri pripravljeni nadev. Kopuna moraš seve že prej naso- liti. Ko je nadevan, zašij kožo in speci ali duši kopuna.

Nadev od rakov. Skuhaj 10 ra- kov, izloči iz njih meso ter ga sese- kljaj. Prideni mu malo ostrgane, v mleku namočene žemlje, 2 jajci in malo rakovega masla. Ta nadev dobro premešaj in ga natlači ko- punu pri vratu za kožo. Kopuna peci na rakovem maslu.

Nadev od ostrig. Sesekljaj malo telečjih jeter ali jetra od kapuna, zelenega peteršilja, slanine, kakih 20 ostrig, katere moraš seveda iz lupin vzeti, (odpreš jih z nožem;) temu prideni malo kruhovih drob- tin, soli in popra, premešaj dobro vse in napolni s tem kopuna, kate- rega speci. V drugo kozo pa deni surovega masla in zarumeni v njem 2 žlici moke. To prežganje zalij z juho in z belim vinom; ko omaka zavre, razmotaj v njej 3 rumenja- ke, katere raztepi prej z zajemal- ko mrzle juhe. Prideni še malo so- li in kakih 40 ostrog. V tej omaki prevri kopuna, potem ga zreži ter polij z omako.

462. Kopun z gomoljikami.

Obloži dno in strani koze z re- zinami od slanine in s koreninami; na to položi kopuna in deni na vr- hu zopet narezane slanine, lovor- jev listič in celega popra. Ko se korenine zarumene, prilij kozarec juhe; črez nekaj časa prideni zo- pet juhe, tako dolgo, da bo kopun mehak. Potem ga zreži na kosce in ga oblij s sledečo omako: zreži na podolgaste kosce kake 4 gomolji- ke (trifelne) ter jih nalij s kozar- cem vina, kateremu prideni par žlic ruma. V sok, v katerem se je dušil kopun, pa vlij kozarec juhe, zavri to in precedi potem v drugo posodo. Poberi mast z omeke ter ji prideni še gomoljike z vinom, prevri jo iznova in oblij ž njo ko- puna.

463. Kopun na način divje perutnine.

Zmešaj pol litra vode s pol li- trom rudečega vina (cvička,) pri- deni še malo kisa in kuhaj v tem pol ure koreninico peteršilja, malo korenja, rumene repe, bolj majhno zrezano čebulo, kakih 12 zrn cele- ga popra, prav toliko dišave, mal šopek materine dušice, par brinje- vih zrn in malo smrečjih igel. V to kvašo (paco) deni za par dni očejenega kopuna. Potem ga naso li, pretakni ga s slanino in ga spe- ci. Polivaj ga večkrat z mastjo, kvašo in naposled s kislo smetano, v kateri razmotaj žličico moke. Ako hočeš, deni v omako tudi ma- lo kapar.

464. Pečeni golobje.

Golobe utopi v vodi ali pa jih zakolji. Potem jih oskubi in očedi kakor piščance. Peči jih na sla- ninskih rezinah, prideni tudi lovor jev listič ter jih polivaj z juho.

465. Preslaninjeni golobje.

Pretakni golobe na prsih in po bedrih z rezanci od slanine ter jih duši na zarumeneli čebuli, v vinu in juhi. Pozneje pa prideni par žlic kisle smetane.

466. Nadevani golobje.

Natlači oskubljenim in nasolje- nim golobom pri vratu za kožo ali v trebuh navadnega nadeva, ka- koršnega potrebuješ za nadevane piščance (gl. št. 436.,); mesto tega pa tudi lahko narediš sledeči na- dev.:

Sesekljaj drobno golobja jetra, srca in želodce; temu prideni žlico surovega masla, 2 rumenjaka, v mleku namočene žemlje in soli.

Golobe speci, ali jih duši na su- rovem maslu in juhi.

467. Zabeljeni golobje.

Deni v kozo narezane čebule, peteršilja, zelene, korenja, peresce s soljo stlačenega majorana in osoljene. črez pol prerezane golo- be. Zalij jih z juho in okisaj jih malo. Ko so golobje mehki, jih zloži na krožnik, potresi jih z drob- tinami ter zabeli s surovim ma- slom. Ali pa zarumeni na surovem maslu drobtine in zabeli s tem go- lobe.

468. Golobje v obari.

Napravi jih tako kakor piščance v obari (gl. št. 450.).

469. Ocvrti golobje.

Prereži vsacega goloba na dva- dela, povaljaj vse osoljene kosce v omaki, jajcu in drobtinah ter jih ocvri kakor piščance.

470. Golobje v črni omaki.

Zakolji golobe, prestrezi kri v malo kisa; oskubljene in očejene deni v kozo na malo masti, slanin- ske rezine in na zelenjavo, t. j. na peteršilj, zeleno, čebulo, korenje, peresce majorana in limonove olup ke. Golobe duši z juho in vinom; ko se zduši vsa mokrota in so go- lobje mehki, odlij mast v drugo kozo; na tej masti zarumeni žlico moke in pol žlice kruhovih drob- tin in zalij to prežganje z juho. Tudi zelenjavo v kozi zalij z juho, prevri to dobro, potem precedi te- kočino k omaki, katero si napra- vila v drugi kozi. Deni tudi kri vmes in prekuhaj v tej omaki go- lobe. Potem jih zreži ter oblij z omako. K golobom daj močnatih žličnikov ali rahlih kolačkov.

471. Golobje s karfijolo.

Duši karfijolo na surovem ma- slu in juhi, zebeli jo kar v kozi še s surovim maslom, na katerem za- rumeni kruhovih drombtin ter de- ni vmes na kosce zrezane v juhi kuhane golobe.

472. Golobje z rakovim ragu.

Oskubi in očedi kake 4 golobe, zreži vsacega na štiri dele, nasoli, jih in potresi tudi prav malo s poprom ter jih speci na surovem maslu. Mej tem pa skuhaj tudi 10—12 lepih rakov, izlušči repe in škarje; noge in glave stolci v mo- žnarju ter napravi iz tega rakovo maslo, lepe velike luščine od hrbta pa napolni s sledečim nadevom: pol v mleku namočene ter ožete žemlje, 2 žlici parmazanskega si- ra, 1 rumenjak, malo surovega masla, soli in popra; vse to dobro premešaj in natlači v luščine. Go- lobje glave, jetra, želodce, srca, in korenine, kakoršne so za juho, pa skuhaj v malo vode ter sese- kljaj in pretlači to skozi sito, v bledorjavo prežganje od rakovega masla in žlice moke. V to omako pomoči vse kosce golobov, pova- ljaj jih v moki, jajcu in kruhovih drobtinah ter jih ocvri. Omaki pa premešaj rakove repke in meso iz škarij ter malo dušenih šampijo- nov ali jurčkov. To je ragu. Po- teh naloži v skledo visoko golobe, vrhu njih deni še nadevane rako- ve luščine, ragu deni okrog golo- bov in okrog ragu pa zloži še vr- sto rahlih kolačkov.

PUSTNI KROFI.

Mešaj en četrt kvarta mlačne sladke smetane, 7 rumenjakov, li- monine lupinice, sok ene pomeran- če, en četrt funta surovega masla, eno osminko funta sladkorja z va- nilijo in malo soli. To vlij na pi- čli funt segrete moke. Naredi te- sto iz nje in mu prideni še malo več kot pol unce ali eno dvajsetin ko funta shajanega kvasa. Ko si stepla testo, ga postavi na gorko, da vzhaja približno eno uro. Nato ga deni na desko, razvaljaj za prst na debelo, izrež s kozarcem krofe, nadevaj jih s segreto mezgo (jelly) pokrij z drugim krofom in pritisni na rahlo ob kraju. Na- to izreži z drugim manjšim kozar- cem in jih pusti shajati. Raztopi mast v ponvi ali kozi, da jo bo dobra dva prsta visoko, polagaj krofe v mast tako, da pride tista stran, ki je bila na vrhu, na dno ponve, hitro jih pokrij, ko so na eni strani zarumeneli jih obrni. Paziti moraš, da so na sredi dobro pečeni. Ocvrte krofe potresi s pre- sejano sladkorno moko in daj gor- ke na mizo.

Pripravi v skledo en funt segre- te moke, malo soli, žlico stolčene- ga sladkorja in malo limonove lupinice; v pol kvarta sladke mlač- ne smetane ali tudi mleka razte- pi 4 rumenjake in eno dobro os- minko funta raztopljenega surove- ga masla. Vlij vse na moko in na- redi testo, pridaj še žlico ruma ali limonovega soka in pičlo unčo ali eno desetinko funta vshajanega kvasa. Ko si stepla testo, ga po- stavi na gorko, da vshaja; drugo delaj kakor zgoraj.

Cenjene naše gospodinje, ki so se vprašale za delovanje špehovke, bodo našle navodilo na gospodinj ski strani, št. 6. Narod. Vestnika. S pustnimi krofi jim pa vstrežemo s temi dvemi navodili. Naše ma- mice naj bi pokazale tudi hčer- kam kako se ta stvar dela.

ZAHVALA.

—Tem potom se iskreno zahva- ljujem rojaku Štefanu Praprotnik za prijaznost in naklonjenost. Pri- poročam ga vsem kot poštenega in zaupanja vrednega moža.

Matt Gauš.

IŠČEM

svojega prijatelja John Kimovca, kateri je pred enim letom delal na Winona Mich. Pri meni je bil na stanovanju na Ely, Minn., iz katerega časa izvira tudi najino prijateljstvo.

Prosim cenjene rojake, da mi blagovolijo naznaniti, če kedo ve- za njegov naslov ali pa se mi naj sam javi.

Frank Galoit box 32
Beaver, Wis.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

F. P., Aguilar, Colo. — Vašega dopisa ni bilo mogoče priobčiti v celoti. Oprostite!

A. K., Gormania, W. Va. — Do- pis sprejeli. Da, sličnih je mnogo; nekateri jako poprani. Oprostite, ker bo šel za enkrat — ne v koš, ampak v posebno miznico. S stre- ljivom je šteditі. Zdravi!

S. I., Cleveland, O. — Ne smemo in nečemo priobčiti. Če je dotična tvrdka bankerotna ali ne, mi ne vemo, toda stvar bi bilo treba tako dobro vedeti, da bi se lahko pred sodnijo dokazalo. Naše načelo je, če ne moremo pomagati, tudi ško- diti nečemo. Res da je časnikar- ska dolžnost, varovati ljudstvo, vendar brez zadostnih podatkov ni ničesar začeti. Slednjič pa, čemu razburjati javnost še bolj. Oprosti- te. Pošljite kaj drugega. Dopis vam vrnemo; poskusite kje drugje.

NAZNANILO.

Mr. Ljubo Bogicevich naznanja, da je premestil svoj urad iz 614 Sellwood Bldg. na **št. 703 Palladio Bldg., Duluth, Minn.** Tel. št. 3847 Melrose, — 8098 Grand.

Priporoča se v naklonjenost.

American Exchange Bank
VIRGINIA — MINN

Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.

Pošiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.

3% obresti od vlog.

Elco Theatre
ELY, MINN.
VAM VEDNO NUDI NAJ- BOLJŠE PREMIKAJOČE SLIKE, PETJE IN DRAMA- TIČNE PREDSTAVE. ZA- TO STE VLJUDNO VAB- LJENI, DA NAS OBIŠČETE.
Naše predstave so dobro izbrane za mlade in stare.
VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.
Predstave se začno vsak večer ob 8. in 9. uri. — Za sobote in nedelje imamo posebne pro- grame, katerih ne smete za- muditi, da neboste obžalovali.
J. A. GRAVES, lastnik

John Bartol
CHISHOLM, MINN.
Grocerijska prodajalna
NAJSTAREJŠI SLOVENSKI TRGOVEC V MINNESOTI
PRIHRANIM VAM DENAR NA VSEH POTREBŠČINAH. PREPRIČAJTE SE!

Stari telefon: Cole 264-A.
Novi telefon: Calumet 436-L.

Frank Brand
—: TRGOVEC :—
Z GROCERIJO, MESOM IN KONFEKCIJSKIM BLAGOM
201-203 Commonwealth Ave.,
NEW DULUTH, MINN.
Priporoča se Slovencem in Hrva- tom v obilen poset,. Cene zmerne.

Order Limiting Time to File Claims, and for Hearing Thereon.
State of Minnesota, County of St. Louis, ss.

Prodajam
Belo vino sodček po $35.00
Rudeče " " " 25.00
Tropinovo žganje, galona 2.50
Naročilu je priložiti gotovi denar ali poštno nakaznico.
Z velespoštovanjem
A. W. EMERICH,
vinska trgovina in distilacija žganja,
16205 St. Clair Avenue, Collinwood Sta.
CLEVELAND, OHIO.

SPOMINJAJTE SE OB RAZ- NIH PRILIKAH SLOVENSKE- GA ZAVETIŠČA V AMEMRIKI.

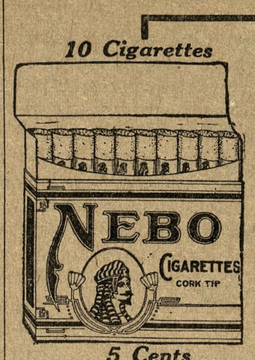

Zakaj ne kadite najboljšo
NEBO CORK TIP
CIGARETTES
Ni boljših
„So izvrstni"

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo
Složni Bratje
Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eveleth, Minn.

Društveni odbor:
Predsednik: John Intihar, Box 123. Podpredsednik: Fr. Okoren, Box 715.
I. tajnik: Frank Peterlin, Box 706. II. tajnik: Anton Lavrič.
Blagajnik: Josip Francelj, Grand Av.
Bolniški odbor:
Frank Blatnik, predsednik. Math. Hrovat za mesto.
Gregor Gregorčič za Spruce Loc. Frank Platnar.
Nadzorniki:
John Tanko. Frank Štrukelj, John Kapuš.
Društveni zdravnik: Dr. Johnson.
Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Josip-a Francelj.
Dragi rojaki Slovenci in Hrvati! Zanimajte se za naše podporno dru- štvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezni.

NAZNANILO
vsem Slovencem po Minnesoti, da sem glavni prodajalec zemljišč, lotov, pri Steel Plant, Gary in New Duluth, ter glavni za- stopnik štirih največjih Insurance Company. Zavarujem hiše in pohištvo za slučaj ognja. Preskrbujem prepise zemljišč, iz- vršujem dolžna pisma in pooblastila za Ameriko in Evropo; sploh vsa notarska opravila.
Max Volčanšek
Telephone 104
509 Grant Ave. Eveleth, Minn.

KOVALL & SON, ELY, MINN.
GROCERIJSKA IN MANUFAKTURNA TRGOVINA
Tem potom naznanjamo cenj. občinstvu, da imamo v zalogi dosti novih oblek za dečke; dalje vsako- vrstnih trpežnih obuval in lepega blaga za ženske obleke. Cenj. odjemalcem se vljudno priporočamo za obilen poset pri nakupovanju.
V POSLOPJU SARTORI BROS. ELY, MINN.

M. F. SKALA, agent za
"Pabst" Milwaukee in "Peoples" Duluth pivo.
Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.
Se uljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v
ELY, MINN.
Telephone No 52.

5 pristnih pijač in te so
Kranjski Brinjevec, Slivovec, Tropinovec Grenko Vino in Highlife Bitters. Vsak go- stilničar, kateri hoče napredovati, mora po- skušati in kateri ne poskuša tudi ne napre- duje s svojo trgovino. Prava pristna pijača se zamore kupiti le pri A. Horwat-u, ki im- portira naravnost iz Kranjskega Brinjevec, Slivovec in Tropinovec; tudi izdeluje pravo zdravilno Grenko vino in Highlife Bitters. Naročite si en zaboj te ali one pijače za poskušnjo; samo da bo eden zaboj, 12 ste- klenic. Prodajam samo na debelo. Pišite po cenik.
A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" IZVE NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI SO ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.

Dopisi.

Aguilar, Colo.

Drago mi uredništvo: Tukaj vam pošiljam $2. — za naročnino in mi ne zamerite ker sem malo zaostal. Jaz se zavedam, da stane izdajanje lista mnogo denarja, in če bi naročniki ne storili pravočas no svojo dolžnost, bi ne bilo mogoče izdajati listov. Ob enem vam pošiljam mali dopis, ker se tako malokedaj sliši iz tega kraja. Pa ne, da bi ga vrgli v koš kot ga pri Saksarjevih. Jaz sem jim poslal že ducat dopisov glede stavke, pa še nisem videl nobenega celega. To pač kaže toliko jim je v New York za unijo in za delavstvo. Če bo Glas Naroda kedaj unijski časnik bo to zaradi tega ker je primoran dobiti unijski znak zaradi trgovine. To je vse. Prepričanja pe ni bil in ne bo nikdar unijskega, pa če nosi tudi cel ducat uniljskih znakov. Glas Naroda je skeboval toliko let, da mu je to že prirojeno; nesmiselno je misliti, da bo mišljenje predrugačil. Saj v vabilu na naročbo sam piše, da bo ostal tak kot je bil — torej skebski po mišljenju in nagonu, četudi bo maskiran kedaj z unijskimi znaki. Mi napredni delavci uvidevamo, kateri listi so odkritosrčni in nevstrašni in kateri so hinavski. Tudi nismo tako zabiti, da bi ne znali ceniti vrednost čtiva. Pojte se solit s takimi flavzami kot jih imate v New Yorku. Spišite kakošen izviren članek, kaj novega; čudni časnikarji ste, če morate vse prestaviti iz nemških in angleških listov. Moč nad slovenstvom vam ba kmalu povsem ušla, če ne zavozite na drugi tir. Vi ne poznate in nečete poznati teženj delavcev in zato vam je Slovencem v Coloradi obrnil hrbet. Tak dnevnik kot je G. N. je od muh. Tiste pogrete novice in prestane storje že vsem presedajo, drugega pa nič ni. Misleci v New Yorku niste; vaš cel list obstoji iz izrezkov in nekaj prestav. Izvirne misli se ni v G. N. še nobene porodilo, pač se je pa držal vsak napredek in razvoj kolikor mogoče nazaj. To je istina, katera se širi med rojaki po zapadu vedno bolj, in istina se sme govoriti in pisati.

Pri nas imamo stavko že četrti mesec. Vzlic temu imamo več članov pri uniji kot prvi dan stavke in premogarji še vsaki dan prihajajo iz premogarskih kemp in se družijo v unije. Tako je prav. Le združeni zamoremo doseči kar zahtevamo, in ne zahtevamo nič več kar nam po pravici gre.

Tudi skebe uvažajo iz mest, vendar največ je takih, ki še niso nikdar rova videli. Premogarji uidejo iz kemp, če le morejo, vendar kompanije jih imajo zavarovane z milico in deputiji, da je težko ven priti. Vendar vsaki dan jih pride nekaj; po noči uidejo iz kempe, skrijejo se v hribih, po dneve se nam pridružijo v šotorih. V nekaterih kempah poberejo kompanije delavcem celo obuvalo, da bi ne mogli uiti. V bližini Trinidada je rov z imenom Grikrik, iz katerega je prišlo devet majnerjev brez obuvala v Trinidad. Pripovevali so, da so jim pobrali vsaki večer ko so prišli iz rova čevlje, in tako so pobegnili bosi vzlic snegu in zimskemu vremenu.

Sem v naše mestece so tudi pripeljali dne 8. t. m. s posebnim vlakom devetnajst delavcev. Danes imajo še samo enega · drugi so vsi pobegnili. Vsi ti delavci bili so pripeljani iz države Arkansas in vsi so bili unijci. Ko je imel priti vlak je milica zablokirala železnico štiri milje daleč. Mi smo se pa smejali, ker smo vedeli, da ti delavci ne bodo tu ostali. Mi še radi vidimo če kompanije take delavce uvažajo, sama, da jih več košta.

Omeniti moram tudi, da se je pet Slovencev izneverilo uniji, zatajili so svoje tovariše in pridružili so se kompanijam. Sramota za take hinavce. Bili so tri mesece v uniji in na božični dan so se nam izmaknili po noči in so jo popihali čez hrib pet milj daleč skebati. Ti Judeži so vsi oženjeni in njih imena so: John Sajn in Andrew Milavc sta doma od Kiežaka na Notranjskem, Primož Pavlovič, Jakob Logar in Majk Tomšič so pa doma iz Bača na Notranjskem. Ti garjevci so nam napravili veliko sramoto, ker so izdali svoje tovariše in so se toliko spozabili da so šli kompanijam pomagati pri borbi zoper svoj razred, zoper svoje brate, zoper svoje koristi. Kar nas je pa drugih se pa zavedamo, da zamore delavstvo vse zmagati, če drži skup. Mi hočemo ostati zvesti delavskim načelom dokler ne dosežemo zmage. Nazaj ni za iti, ker v tem slučaju bila bi vsa dosedanja borba zastonj, in nove borbe bi ne bilo nikdar več začeti. Podvreči bi se morali kompanijam povsem. Zato pa bodimo odločni, zmaga je vsaki dan bližja in če se združimo vsi, mora biti zmaga delavska. Vi rojaki in bratje Hrvati se pa držite stran od države Colorade in ne hodite sem v skebstvo. Stavka je še v polnem tiru in kadar bo končana bomo že mi delavci poročali v delavskih listih. Kličem vsem stavkarjem po Coloradi in tudi bratom na Michigan — pogum! Tebi Narodni Vestnik pa obilo predplačnikov.

Frank Pozerl.

Gunn, Wyo.

Cenjeni urednik:

Odmerite mi nekoliko prostora v cenjenem listu Narodni Vestnik. Najprvo moram malo opisati tukaj šne delavske razmere. Delo pri nas skoro povsem počiva. Delamo le po dva dni na teden, in smo še v vedni nevarnosti, da nas zapodijo Kompanije imajo tako navado, da odstavijo delavca, če imajo le nekaj ton več premoga v zalogi kakor ga bi morale imeti. Od kaj če delavec potem živeti kadar je odstavljen za nedoločen čas? Plača je le tolikošna, da se zasluži komaj za sproti; pomislite, jesti mora človek sedem dni v tednu, biti mora oblečen in obut, imeti mora podstrešje, dvadnevni zaslužek v tednu komaj zadostuje, da se pokrijejo ti stroški. Kaj če potem storiti delavec kadar je odstavljen za nedoločen čas? To je krivica, ki upije po maščevanju, in maščevati se moramo pri prvi priliki, kadar pride volilni dan.

Kadar imajo kompanije mnogo naročil takrat priganjajo delavce bolj kot živino, ko pa naročil zmanjka, pa pravijo sedaj pa le pojdi kamor veš in znaš. Te razmere je potrebno preosnovati in preosnovale se bodo, če zahtesva preosnovale se bodo, če zahteva delavstvo preosnove, če glasuje za njo.

Tukaj nas je precej Slovencev, večinoma sami fantje. Zima je huda pri nas in zato sedimo največ pri gorki peči in čitamo napredne časopise, med katerimi je Narodni Vestnik poznan kot jako priljubljen list, zato ker je poučljiv in zanimiv. Tudi G. S. in P. sta dobrodošla prijatelja, A. S. je pa redek kot bela vrana. Ljudje niso več tako bedasti, da bi ne uvideli farbarije in zato ne marajo lista, ki se zakrinkuje za katoličanstvom v praktičnem oziru deluje pa popolnoma zoper uke Učenika, ker obrekuje in napada vse, kar ne trobi v staroveški rog. Pozdrav vsem, listu pa obilo uspeha.

Paul Tushek.

Eveleth, Minn.

Čital sem v Narodnem Vestniku, da so tukaj nabirali prispevke v pomoč michiganskih stavkarjev, ki se tako čudovito vstrajno borijo zoper svoje tlačitelje. Čudno pa je, da nabiralci ne potrkajo na vsaka vrata, ker za tako stvar bo gotovo vsakdo imel najmanj par nikelnov. Kadar se nabira za cerkev, takrat se ne spusti nobena hiša, kadar se pa nabira za naše boreče se brate, kojih zmaga bi tudi nam mnogo hasnila, takrat se pa obišče komaj vsaka deseta hiša. Kaj je temu vzrok? Neki tukajšni salunar je že prispeval precej za junake na Michigan, kakor sem videl v listu. Zakaj pa neki drugi salunar ne pozna teženj teh mož, ki se borijo tudi za našo dobrobit? Ne mislite, da smo slepi, in posledice se morajo pokazati, prej ali slej.

Ker sem nekaka človeška cerkvena miš, to je navada posečati cerkev je moja železna srajca, zato naj se usojam prašati gospode ključarje kaj je s cerkvenim dolgom. Slišal sem, da se je nabralo pretečeno leto šest tisoč dolarjev, stroškov bilo je pa pet tisoč dolarjev. Kako pa more biti toliko stroškov v cerkvi? To je hujše kot bi bila cerkev unijska delavnica, kjer bi se plačevalo ne pet dolarjev na dan kot v Fordovih avtomobilnicah v Detroit, Mich., ampak pet dolarjev na uro. Gospod menežer, pojasnite nam zadevo. Če so stroški opravičeni all right; če niso opravičeni se mora pa stvar preurediti. Noben biznes ne more vstrajati na nezdravi podlagi in brez strogega knjigovodstva. Pravijo, da je račun samo za vžigalice šestnajst dolarjev. Čas sem si vzel in zračunil sem, da pride za ta denar na dan približno 360 vžigalic, to je dan računjen po 24 ur, toraj noč in dan. Nemogoče je, da bi se jih toliko porabilo! Noben kadilec ni tako strasten, da bi zamogel požgati v dvanajstih urah 360 krat svojo cigareto, smodko ali pipo, ker zažgati bi jo moral vsako drugo minuto. In zaporednih dvanajst ur nikdo ne puši. Za druge stvari se rabi pa malo vžigalic. Za pet dolarjev na leto mora imeti farovž in cerkev vžigalic več kot dovolj. Tu mora biti kaka zmota, vedoma ali pa nevedoma.

Kaj pa bo s Slovenskim domom? Ali ne bomo nikdar začeli? Čakati bo najbrže treba še osemnajst let, ker je osemnajst tisoč dolga na cerkvi. Če moramo imeti verski dom, imeti bi morali tembolj narodnega. Pridem še. Zdravi!

Vsestakne.

Ely, Minn.

Cenjeno uredništvo Narodni Vestnik:

Prosim uvrstite mojih par vrstic v predale N. V. Sporočiti mi je nekoliko iz urada našega Pevskega Dramatičnega društva "Simon Gregorčič." To društvo je bilo ustanovljeno dne 9. januarja 1910 in je obstojalo nekaj čez dve leti. Vsled neljubega nesporazuma je pred prilično enim letom prenehalo z aktivnim delovanjem. Sedaj ko se je zopet vrnil mir v župnijo, se je na zadnjem župnijskem zborovanju na dan prvega januarja eno glasno sklenilo, da naj začne s pevskimi in dram. vajami, in sicer samostojno, kakor je delovalo svojih prvih par let. Pogoj je bil, da se ne umešava v nobeno strankarstvo, ampak da deluje kolikor mogoče po svoji začrtani poti za lep ugled naše soseske. Pevovodja tega društva je naš organist Ivan Bolka.

Vsled tega župnijskega sklepa naših župljanov se je sklicalo vse člane pevsko in dramatičnega društva "Simon Gregorčič" na zborovanje, katero se je tudi vršilo dne 11. januarja, popoldne, v stari cerkvi. Dasi je bilo slabo vreme je bilo kakih 16 članov pevskega, in nekaj članov dramatičnega oddelka navzočih. Zborovalci so bili razdvojeni na dvoje različnih mišljenj. Eni so zahtevali da bi se staro ime društva odstranilo, ter da vso zadevo vodstva prevzame Čitalnica. Denar, kateri bi dohajal potom veselic i. t. d. bi šel za Čitalnične namene. Vsak, kateri bi hotel biti ud tega društva, bi se moral tudi vpisati kot član čitalnice. Ker so bili ustanovitelji društva odločni, ter so uvaževali sklep župnijskega zborovanja, se je odločilo, da društvo z prvotnim imenom zopet naprej deluje. Denar, katerega je imelo društvo v blagajni v svoti $83. dolarjev. je društvo darovalo Čitalnici s pogojem, da bode čitalnični prostor na razpolago za vaje Pevskega društva. Če bi pa zbor Čitalnice to zanikal se denar vrne zopet v blagajno Pevskega in dramatičnega društva. Ta denar je bil posojen Čitalnici, pretd enim letom brez zborovanja društva. Da pa ostane prijateljstvo med Čitalnico in omenjenim društvom se je daroval Čitalnici s predpisanimi pogoji. Ta zapisnik ima tudi tajnik Čitalnice, a ga ni v N. V. priobčil.

Želeč obilo vspeha društvu Simon Gregorčič in Čitalnici, ostajam vedno prijatelj petja

Jos J. Peschel, tajnik društva "Simon Gregorčič."

Sheboygan, Wis.

V tem času, ko se je zbudilo zanimanje za našo državo po vseh delih unije, in vedno hitreje izginjajo raz nje površine neobdelane goščave in se umikajo lepim cvetočim poljanam, v tem času ko so pričeli Slovenci se ozirati na njo kot na novo domovino, novo obljubljeno deželo, v katerej jim bode dana priložnost vživati zopet prostost in solnčne žarke daleč proč od črnih poslopij suženjstva kjer so izginjale njih telesne moči in so se spreminjali njih upi v britko razočaranje, v tem času je pač potrebno in koristno da se naši rojaki nekoliko bližje spoznajo o njeni legi njenih prebivalcih, bogastvom in z vsemi priložnostimi ki se nudijo v njej možu, ki je močnega značaja ki se ne vstraši te žav katere se stavljajo navadno prvo leto novemu naseljencu na pot. Mnogo se je že sicer pisalo posebno o slovenski naselbini Willard, kjer so si naši rojaki pridobili že blagostanje, in žive kot pro sti srečni možje se svojimi družinami in ne trepetajo več pred pošastjo brezposelnosti, kakor so morali popreje. Vzlic temu, da se je ta naselbina opisovala, se je le malo povedalo o državi, ki je bogata in izvanredno rodovitna. Med vsemi Slovani se je pričelo zadnje čase neko posebno gibanje. Z izjemo Hrvatov in Srbov se selijo trumoma ter so že zasedli velike dele države. Mnogi od teh so že bogati posestniki, drugi so šele v pričetku, a povsod se dvigajo iz tal nove naselbine v katerih se govori slovanski jezik. Med vsemi temi so pač do sedaj Čehi in Poljaki najbolj delavni in najbolje vspevajo. Pa tudi Slovaki in Rusi kakor tudi Litavci zelo dobro napredujejo. Slovenska naselbina Willard pa kaže, da so tudi Slovenci sposobni, da vstvarijo velika dela. V tej naselbini so zasedli velik kos zemlje in so sedaj na tem, da zadružno med seboj deluje jo.

Da pa se rojaki bolj natanko spoznajo s to državo je potrebno, da se nekoliko opiše. Ravno sedaj ko je menilo staro leto je lepa priložnost da se naredi nekak celoletni pregled, kateri pokaže razvoj te države. Najvažnejše izmed vsega je pač velikanski naraščaj največjega mesta države, Milwaukee. Dasiravno je bilo pretečeno leto v industrijelnem oziru jako slabo in se je proti koncu pričela oglašati kriza, se je v Milwaukee produciralo v zadnjem letu za 31,869.988 dolarjev več kakor v prejšnjem. To je napredek, kateri priča, da je država nenavadno bogata. Druga priča blagostanja je povišanje kapitala v skupnih podjetjih ki znaša: v enemu letu 8,741.664 dol., nadalje dejstvo, da je zrastlo število zaposlenih po tovarnah za 11.129 ljudi. Vse to kaže, da vzlic temu, da je finančno stanje v Zjedinjenih državah slabo je ta dražava hitela svojo pot naprej. To je pripisovati največ temu, da je notranja država, to je farmer in delavec izven mest na dobrem stališču, ter da je zemlja prvemu plačala njegov trud, kakor tudi da mu omogočuje izdajati svoj denar in tako pustiti teči studenec prosperitete v mesta. Poglejmo nekoliko na deželo med farmerje. V celi državi se je ustanovilo v pretečenemu letu 36 novih bank, izmed katerih je 14 popolnoma v rokah samih farmerjev, med tem ko so druge skupno med farmarji in meščani uradovane. Nadalje se je ustanovilo 361 sirarn in maslarn ki so vsa brez izjem ustanovljena na zadružniški podlagi. Najvažnejše pa je, da se je sklenilo pred dobrim mesecem na farmarski konvenciji, da se takoj prične s delovanjem za lastno klavnico. Mnogi delegatje so govorili o tlačenju, ki ga mora trpeti farmar od trusta, in tako so se vsi strinjali v tem, da morajo sami roke položiti na to, da se zajezi ta nesreča, ki tlači farmerja kakor tudi delavca. Delegatje so vedeli, da nimajo v tem oziru od sedanje vlade nič pričakovati. Zato so vsi navdušeno pritrdili, ko je eden izmed njih zaklical, da je v njih lastnih rokah moč, in sicer obstoji ta v tem, da sami to store kar dela trust, to je, da se zedinijo in si postavijo lastno klavnico. Da ni to ostalo samo na papirju priča pač to, kar so še tisti dan navzoči delegatje, farmarji, podpisali za $150.000 delnic. Našel se je tudi mož, kateri ima tridesetletno skušnjo v tej obrti in bode stopil v novo podjetje kot vodja. Klavnice bodo stale v mestu La Grosse, kjer je prostor že kupljen. Ravno tako kakor se deluje za klavnico se deluje tudi zato, da se bode med mesti in farmarji ustanovilo direktno poslovanje pri prodaji pridelkov. Sedaj stoji med delavcem in farmerjem trust, ki vse prekupi in ta tudi cene določa. Pri zadružnem delovanju bode to izključeno.

Po vseh časopisih se lahko sedaj čita kako se združujejo vedno bolj farmarji in vse kaže na to, da bodo v nekaterih letih dospeli do iste moč kakor jo imajo v tem oziru kmetovalci na Češkem, Nemškem in Angleškem. Ko se bo to zgodilo, bo gospodstvo njih smrtnega sovražnika, trusta, uničeno. Druga priča za napredek te države je pač tudi to, da se vse povsod izdajajo velike svote za napravo cest. Tako na primer je izdala ena sama county, in sicer Milwaukee, ki je že vendar po večini obljudena, za svoje ceste samo pretečeno leto $140,962.40. Tudi po drugih okrajih, kjer se šele naseljujejo, so se izdali stotisoči samo za ceste. Tako se dviga ta država in danes nudi zavetja tisočim prinim rokam, kjer si lahko ustanove svobodno srečno domovanje isti, ki se ne bojijo težkoč čistenja gozdov. Država Wisconsin je postala nekaka Meka vseh Slovanov. Od dne do dne se množe naselbine, in čas pač ni več daleč, ko bodo novo naseljeni potisnjeni zaradi pomanjkanja dobre zemlje še bolj na sever države. Za Slovence se ustanavljajo vedno nove farmerske naselbine in najnovejšo med temi je pri mestu Merril, kateri se obeta lepa prihodnost. Med tleavci vseh tujezem. narodov se je vzbudilo zadnje čase veliko zanimanje za farme, in mnogi so pričeli po mestih obupavati, ker so videli te strašne industrijske boje zadnjih let, pri katerih je delavstvo krvavelo in se vedno vračalo potrto nazaj v staro sužnost. Mnogi so že spredideli, da je zaman boj, dokler delavstvo samo ne spozna pomena politične moči in se ne nauči s politiko zmagovati. Strašni ekonomski boji in politična brezbrižnost, ki tako lepo cvete med širšo maso ameriškega delavstva, sta oni strah, ki žene delavce do tega, da bežijo pred tiranstvom iz tovarn in jam in pred počasnim umiranjem iz velikih mest, ter se podajajo nazaj v prosto naravo pod tople solnčne žarke kjer človek edino najde svojo pravo srečo.

Fr. Novak.

Cenjeni gospod Stefančič!

Ravno sem prejel vino in se vam zahvaljujem za točno pošiljatev. Poskusil še nisem vina, a upam, da je dobro kot vselej poprej. John Jekoš, R. F. D. 3, box 60, Columbus, Kans.

Gornje pismo pove kakošen je moj pridelek vina. Rojaki po Minnesoti in sosednih državah naj se obrnejo z naročilom na

Anton W. Fox. box 877, Virginia, Minn.

On naročuje od mene cele kare vina in ga pošilja kot ga dobi. Za pristnost jamči posestnik vinograda

Frank Stefanich.
R. R. 7, Box 124, Fresno, Cal.

POZOR KROJAČI!

Iščemo pomočnika, kateri zna delati hlače, telovnike in suknje. Plača po dogovoru. Delo stalno.

Jakob Ambrožič,
415 Pirce Street,
Eveleth, Minn.

COPENHAGEN DUHAN ZA NOSLANJE

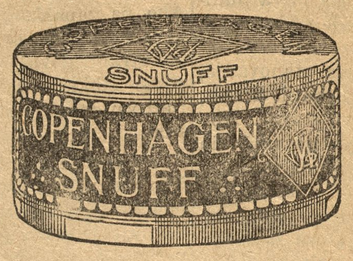

MI JAMČIMO

dan je COPENHAGEN SNUFF bil vedno in je tudi sedaj vedno popolnoma pristen. Mi ga hočemo prodajati povsod. Če ga vaš trgovec nima, ga vam mi pošljemo po pošti po navadni ceni 5 centov za škatlo, dokler ga ne dobite pri vašem trgovcu. Sprejemamo tudi poštne znamke.

Copenhagen Snuff za čikanje je najboljši tobak na svetu za čikati.

WEYMAN-BRUTON CO.
50 Union Square New York

KDOR HOČE DOBRO. PODUČNO ČTIVO. NAROČI NAJ NA 'NARODNI VESTNIK". NAJVEČJI SLOVENSKI POL TEDNIK V ZJEDINJENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

25.000 NAPLAČILA $10.00 MESEČNO.

Lote v Gary, Minn.

kjer gradi UNITED STATES STEEL korporacija jeklarno za $25,000,000, in cementno tovarno za $2,000,000, so danes najboljša prilika az investiranje denarja.

Obrnite se pismeno ali ustmeno na

Central State Bank
PISARNA NA BANKI NA GARY. DULUTH. MINN.

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St., NEW YORK, N. Y.

Pošilja **DENARJE v staro domovino** potom c. kr. poštne hranilnice na Dunaju; hitro in ceno.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Prodaja **PAROBRODNE LISTKE** za vse prekmorske parobrodne družbe po izvirnih cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

ZA SVOBODO IN LJUBEZEN

ROMAN Z BALKANA.
Spisal Marko Stojan.

(Dalje.)

"Vem, ti bi se raje tepel, kakor je fantovska navada. Le bodi pripravljen vsak hip, da se ponudi ugodna prilika."

Videli bomo, da se Dušan ni motil.

Šestorica je nato poiskala gostilno, ki jo je poznal mladi Srb od lani, ter zavžila hlastno skromen obed. Nato se je vršil v hotelu "Des cinq Nations" skupen "vojni svet," kakor je rekel Miloš, ki je kar gorel v pričakovanju aventur.

Sklenili so, da pojdeta Dušan in Ivan s Pygurisom, kamor ju povede.

"Toda falotu ni zaupati," se je oglasil Mihajlo Jankovič. "Najboljše je, če sledimo tudi mi — v nesumljivi razdalji, to se razume. Razkropimo se po cesti in pazimo na vaju."

Njegov nasvet je obveljal. In ko se je začelo mračiti, je prašal Dušan našega prijatelja, ali je oborožen.

Ivan je odkimal.:

"Pri nas doma si pomagamo brez tega...."

"A tu ne čakajo ljudi s poleni, in tudi plotov je malo v Galati. Vzemi ta nož in browning, ki sem ga nabavil zate v Belgradu. Toda pazi, če bi se kaj zgodilo: dokler ni skrajne sile, bodi, ne streljaj. Strel se sliši — in kakor se vmeša policija, imamo lahko sitnosti, ti nam pokvarijo ves načrt!"

Z mrakom je res prišel vrli Pyguris.

Našel je bil Olimpijo; in važno je oznanil, da pričakuje kneževsko visokost na svojem domu.

Odpravili so se, kakor je bilo dogovorjeno: Ivan in Dušan s Pygurisom, ostali pa razkropljeni za njimi, tako, da jih Grk ni mogel opaziti.

Zavili so v eno izmed stranskih ulic, ki smo jih omenili zgoraj kot kraje zloglasnih zabavišč. Pestra množica se je trla okrog razsvetljenih vhodov; skrivnostni žvižgi so oglašali z oken, za katerimi je vršalo hihitanje ženskih glasov.

V berleči razsvetljavi so videli naši znanci, da postaja ulica dalje tem samotnejša in se bliža ovinku.

To je bila pot v osrčje galatskega pekla.....

"Nič strahu, kneževska milost," je šepnil Pyguris Dušanu. "Kmalu bomo pri krasni Olimpiji...."

Zdajci pa je zavreščal izza vogala presunljiv ženski glas:

"Aiuto! Pomagajte!.... Ah, lopovi! Roparji, morilci! Assassini! Briganti!.... Na pomoč!"

Inštinktivno sta planila mlada moža naprej in zagledala za ovinkom neobičajen prizor.

Ženska v kričeči evropski obleki je ležala v cestnem blatu.

Raztrgan možki jo je davil za vrat in ji klečal na prsih, druga sumljiva oseba pa se je sklanjala čez njo in ji pravkar izdirala uhane.

Ženska, ki je bila očividno še mlada in čednih oblik, se je zvijala krčevito in se trgala na vse kriplje, da bi ušla grabežljivemu prijemu. Toda napadalca sta bila močnejša od nje; in tudi njen krik je zamrl v bolestnem stoku: v ustih je tičala kepa umazanega robca in zapirala glasu pot.

Toda že je dospel Ivan z mačjim skokom do tega človeškega klopčiča.

Sledilo je nekaj čudovitega.

Dušan sam je odrevenel v prvem trenotku — ne videvši Pygurisa, ki se je stisnil k vogalu, tresoč se kakor šiba na vodi.

Ivan je pograbil roparja za glavi, in preden sta se zavedla, kaj se godi, ju je treščil skupaj s tako silo, da je kar zapelo po mračni ulici.

Nato se je sklonil k ležeči ženski, da ji pomaga na noge.

Njen obraz bi se bil odlikoval z veliko lepoto — tisto vročo, črnolaso lepoto italijanskih hčera — če ne bi bilo razuzdano življenje zarezalo vanj svojih pečatov.

Toda napadalca sta se začela pobirati, preden je izvršil naš prijatelj svoj namen.

Prvi izmed njiju je šinil proti Ivanu kakor podlasica, tiščeč se k tlom; izpod rokava se mu je zasvetilo kakor ostro jeklo.

Dušan je komaj opazil v polumraku, kaj se godi. Nehote je siknil krepko kletvico in skočil prijatelju na pomoč.

Toda že se je okrenil Ivan, začuvši šum nasprotnikovih opankov.

Zdelo se je samo, kakor da je segel falotu naproti in mu podal roko...

Toda ropar je zatulil v istem hipu kakor volk, ki mu izbiješ kočnjake.... v železnem prijemu našega prijatelja se mu je razklenila pest, in bodalo je padlo žvenketaje na tla.

Komaj pa se je to zgodilo, ga je zgrabil Ivan pod vratom in za pasom, dvignil ga kakor klado in ga treščil v njegovega tovariša, ki se je ravno takrat zaletel proti njemu....

Na cesti sta obležali dve blatni, okrvavljeni človeški grudi, otepaje okrog sebe z zamolklim ječanjem in preklinjanjem.

Dušan je videl, da je prišel prepozno; vse to se je bilo zgodilo tako hitro da mu ni ostalo druzega kakor pobrati napadeno žensko.

"Moji uhani! Moja zlata verižica!...." je bila nje prva beseda, ko so ji potegnili cunjo iz ust.

Ivan je prižgal užigalico; uhana sta ležala v neposredni bližini neznanke; padla sta bila na tla, ko je Ivan presenetil lopova, s svojim prvim strahovitim sunkom. Verižico pa je stiskal drug napadalec še vedno v umazani roki; toda Ivan ga je prijel za prste — prav rahlo, kakor je rekel — in verižica se je vrnila v pravo posest ob bolestnem javkanju nesrečnega tolovaja.

Ženska je slonela ob steni bližnje hiše, stiskala se za prsi in lovila sapo....

"Oh.... assassini.... maledetti!.... Umorili so me...." je stokala teatralično v mešanici italijanščine in francoščine.

"Brate, Bog ti daj zdravje do sedmega kolena!" sta vzkliknila skoraj hkrati Jovo in divji Marko, priletevša brez sape za tovarišema.

"To je napravil kakor sam kraljevič Marko!" je zamrmral Jankovič in pomeril Ivana s pogledom očividnega spoštovanja.

Mladi Miloš pa se mu je vrgel v burnem navdušenju okrog vratu in ga poljubil no obedve lici, smejoč se tako krčevito, da ni mogel spraviti besedice preko ust.

A tudi vrli Pyguris se je osmelil sedaj in pricapljal za šestorico.

"Bog nebeški!" je vzkliknil in plosknil z rokama nad glavo. "Kneževska milost — malo je manjkalo, pa bi ne imel več koga iskati!.... Dama, ki ste jo rešili teh strašnih razbojnikov" — pri tem se je ozrl s patetično gesto groze na lopova, ki sta lezla ječaje iz dosega junaške šestorice — "je sama" Olimpija Montebello v svoji lastni dražestni osebi.... In to, madam, je visoki gospod, ki se želi razvedriti v vaši ljubki bližini.!"

Olimpia se je mahoma vzravnala; na njeno razkuštrano in objokano lice, ki so ga bile pregrele solze s progami odplavljene šminke, se je vrnil koketni smehljaj lahkoživk.

(Dalje prihodnjič.)

V SLUŽBI KALIFA.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji.
Spisal **Starogorski.** — Prevel **Dr. Velimir Deželič.**

(Dalje.)

— Kdo si — vpraša s pridušenim krikom Strezinja. — Kdo si, ki se upaš ustavljati me na mojem potu in me zvezati, mene, poslanca svetlega hadžiba, Wadha el Amerija?

— Proklet, ako še enkrat izgovoriš to prokleto ime. Na mestu ti razbijem s tem železnim batom tvojo glavo. Ker me vprašaš, kdo sem, ti povem. Jaz sem oni, ki se ne boji niti tebe, niti tvojega hadžiba, jaz sem Abubekr brat Hešam ben Solimana in ni človeka, ki bi ne mrzil huje Hrvate kakor mi.

— Ne vem — odvrne Strezinja — kdo je to Hešam ben Soliman in vem, da ni pošten, da zapirate ljudi, ki niso ničesar zakrivili.

— Motiš se. To je naše vojno pravo. Wadha el Ameri je obsodil nas vse, nas berbre na sramoten izgon iz mesta. Ne delaj se, kakor bi ničesar ne vedel. Wadha el Ameri ti je gotovo povedal, to. Pa tudi to, da je poslal tebe kot poslanika, dokazuje, da si bolje poučen o tajnosti Wadhe el Amerija, nego sam priznavaš. Dobri Alah mi je poslal v srce misel, da ti takrat, ko si stal, kot tujec na mostu Quadalkvivira, pred vhodom v Kordovo, povem neresnico in te zaprosim, da bi bil moj zagovornik pri Wadhi. Bila je to vojna zvijača.

Mislil sem si, kdo ve, ali ne gre ta mladec k Wadhi, temu krvi žejnemu psu in kdo ve, ali mi ne bo dobro došlo kdaj to znanje? In glej,! Nisem se varal. Predno sem se mogel nadejati, so se uresničile moje slutnje. Sedaj si tu. V mojih rokah si, in nikar ne misli, da te hočem ubiti. O ne,! Potrebujem te in ti me boš poslušal, ako ti je drago življenje.

— Nikoli — odvrne Strezinja važno. Ali v istem hipu začuti strašno bolečino na malem prstu leve noge. Kri oblije sandale.

Meho mu je z železnimi kleščami razdrobil mali prst.

Silna bol je tako omamila Strezinjo, da je zakričal in se onesvestil.

— Preiščite ga — reče Abubekr. Pri njem je pismo.

Meho se skloni in za trenutek najde pismo.

— Evo ga!

Abubekr pograbi pismo in ga vtakne v nedrije.

— Spravite ga k zavesti, panterja moja. Ne sme še umreti, zakaj potrebujemo ga še.

Meho odide in se vrne z vrčem hladne vode in jame Strezinji močiti sence.

Med tem je Ibrahim pregledal rano na malem prstu in jo povezal z neko belo krpico. Ali kri je prodrla skozi in Ibrahim dene še drug ovoj.

— Ničesar se mu ne zgodi. Ta mala ranica se zaceli. Ako bo potrebno, bo plesal ta Hrvat, kakor mu boš sviral — reče cinično.

— Njegova glava bo veljala, če bo treba zamenati katero našo glavo. Wadha jo odkupi drago — reče Abubekr. — A sedaj, dečki, pojdimo. On je že pri zavesti. Razumel bo, kar mu povem.

In sklone se k njemu, in zakliče:

— Ej, vohun!

Obraz Strezinje zagori vsled srda.

— Jezi se. Vidi se, da razume.

— Strezinja — nadaljuje Abubekr. — Tukaj se ti ne zgodi ničesar. Kruha in vode ne boš stradal. Pobegniti ne moreš in če se boš dobro držal, še morda zagledaš kdaj solnce. Bodi toraj miren in vedi, ako mene in mojega brata ne zapusti bojna sreča, dobiš še nocoj vrednega tovariša.

— Koga misliš? — vpraša s slabim glasom Strezinja, boječ se, da misli Abubekr morda njegovo Fatimo.

Z glasom polnim sovraštva odgovori Abubekr:

— Wadho el Amerija.

EDNAJSTO POGLAVJE.

Iz ječe, v kateri je pustil Strezinjo, je šel Abubekr v svoje sobe, in se preoblekel. Nato je odšel na sestanek, katerega je sklical njegov brat Hešam ben Soliman v svoji palači.

Brat bo imel veselje. Gotovo ga razveseli to pismo zlobnega Wadhe el Amerija, ko mu ga izročim. V resnici nisem niti mislil, da je ta ujeti ptiček takova pečenka. Najbo, kakor hoče, to pismo pospeši naše osnove. Ako bi bilo po mojem, bi se še nocoj izpolnilo zagotovilo, ki sem ga dal v ječi Strezinji. Še nocoj bi podlegel Wadha el Ameri. Samo, če me brat uboga.

Palača Hešama ben Solimana, poveljnika berberske telesne straže, je bila krasna. Hiše Arabcev v Španiji so imele velike vhode, prostorne sobane, zagrajena dvorišča s fontanami, ki so metali v različnih podobah čisto vodo v zrak. Na ta način je bil zgrajen tudi dvorec Hešam ben Solimana. Zunanjost sicer ni bila posebno lepa, ali zato se ni mogla nobena stavba tako lahko meriti z notranjostjo.

Berberski poveljnik je hotel, da se že na zunaj vidi, kako je mogočen.

A še nekaj je pozornejšemu gledalcu padlo v oči. Zidovje dvorca je bilo močno in neposredno tik palače so stali stolpi. Ti stolpi so bili trdni in nikdo ni dvomil, da bi ne služili gospodarju, kot močna bramba zoper vsakega sovražnika, tembolj, ker so okrog teh stolpov bili še globoki okopi, ki so se dali napolniti z vodo.

Sem ni puščal Hešam ben Soliman nikogar, razun svojih najboljših prijateljev. Tu je tudi bilo vse polno najrazličnejšega orožja.

Vse stene in vsi koti so bili polni mečev, kopij, buzdovanov, ščitov, lokov in pušic.

Morda ni nikdo, razun gospodarja in njegovega brata, vedel kake skrivnosti skriva ta samoten stolp kraj razkošnega dvorca mogočnega poveljnika berberskih čet.

V tem stolpu, v veliki sobani v pritličju je bil napovedan sestanek berberskih poveljnikov in nekaterih kordovskih meščanov, ki so bili pristaši berberov in odločni sovražniki hrvaških čet in sedanjega kalifa.

Prišedši do železnih vrat stolpovih, je Abubekr udaril po njih trikrat. Nad vrati se odpre majhna odprtina in začuje se glas.

— Kdo je?

— Abubekr, brat tvojega gospodarja.

— To ni dovolj.

— Ali me ne poznaš, Galib?

— Poznam. Ali prisegel sem, da ne spustim nikogar brez gesla.

— A tako — se nasmehne Abubekr. — Naj bo: Glava hadžiba....

— V reki krvi — odvrne Galib in za trenutek se odpro vrata.

(Dalje prihodnjič.)

DRUŠTVENI OGLASNIK.

Društvo sv. Frančiška Št. 1027, Katoliških Borštnarjev (Catholic Order of Foresters) v Ely Minn.—Vsakateri, ki mu razmere dopuščajo, da zamore poleg slovenskih Jednot vzdrževati še eno Jednoto, bi moral postati član našega društva, kjer bi se marsikaj lepega naučil. — Borštnarska društva imajo lep obrednik, po katerem vodijo svoje seje in iz katerega se lahko vsak nauči lepe dostojnosti pri društvenih sejah. — Društvo sv. Frančiška obreduje popolnoma v slovenskem jeziku tako, da je vsakemu rojaku umljivo. — Pri nas se lahko zaavruje za bolniško podporo po $20.00 na mesec in za posmrtnino $500,00, $1000,00 ali $2000.00 — Seje se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu v Gleason dvorani, ob 8. uri zvečer. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na: **Paul Bukovich,** C. R., **Joseph Schweiger,** V. C. R., **John Matkovich,** R. S., **Jacob Skala,** F. S., **John Gouže,** T. K., **John Tomsich,** S. C.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1, J. S. K. J., na Ely, Minn., je najstarejše slovensko podporno društvo Jugoslovanske Katoliške Jednote na Ely, Minn. — Redne seje društva se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu v Jos. Skala-tovi dvorani, ob 2. uri popoldne. — Društvo vljudno vabi za pristop vse Slovane. Zavarujejo se lahko za smrtnino od $500.00 do $1000.00 za bolniško podporo do $420.00, za izgubo roke ali noge $400.00, za izgubo obeh rok ali nog, ali ene roke in ene noge $800.00, za izgubo enega očesa $200.00 in obeh očes pa $800.00. Ravno tako se plača popolna podpora $800.00 za popolno onemoglost vsled kakoršnekoli ponesrečbe. — Društvo sprejema moške in ženske v oba oddelka smrtnine. — Rojaki, boljšega društva si ne morete misliti, ki bi vam plačalo toliko podpor; društvo je združeno z J. S. K. Jednoto, ki posluje po popolnoma varnem sistemu, tako, da se za vaše podpore lahko popolnoma zanesete. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na sledeče odbornike: **Joseph Spreitzer,** Box 974, predsednik; **Jos. J. Peshell,** Box 165, tajnik; **Chas. Merhar,** Box 319, blagajnik; **John Matkovich,** Box 77, zastopnik.

Društvo sv. Petra Št. 20, S. H. Zveze, v Eveleth, Minn. — To društvo spada pod Slovensko-Hrvatsko Zvezo v Calumet, Mich. — Redne seje društva se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall, ob 2. uri popoldne. Društvo vabi za pristop vse Slovence in Hrvate. — Slovensko - Hrvatska Zveza zavaruje vsakega člana za svoto $800.00 smrtnine, ter plačuje: za izgubo ene roke za pestjo $300.00, za izgubo ene noge pod členkom $300.00, za eno oko $150, za izgubo polovico stopala na eni nogi 150.00, za izgubo treh prstov do tretjega členka na eni roki $1500.00, za izgubo palca $100.00; za vsaki drugi izgubljeni prst $50.00; za izgubo prsta do stopala na nogi $20.00; član ali članica, ki se mora podvreči operaciji za kilo dobi $50.00 podpore; za poškodbe udov, dobi v slučaju operacije vsaki nekoliko podpore. Žene, ki spadajo k društvu, dobe pri porodu $10.00 podpore; slednje predložiti morajo zdravniško spričevalo; za izgubo obeh rok $800.00; za izgubo obeh nog $800; za izgubo obeh očes $800.00. — Na novo pristopivši člani ne dobe za prve tri mesece v slučaju notranje bolezni nič podpore, a če se ponesrečijo na katerikoli način pri delu, dobe pa podporo od prvega dne ponesrečbe. Društvo plačuje $20.00 bolniške podpore na mesec; po preteku šest mesecev prevzame Zveza bolnega uda za izplačilo podpore za dobo enega leta po $20 na mesec. Podpora se izplačuje vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall. Rojaki! Pristopajte pridno k temu društvu, k Slovensko-Hrvatski Zvezi, kajti sigurni ste, da vam bo društvo, kakor tudi Zveza, natanko izplačala podporo ob času bolezni, v slučaju smrti pa smrtnino vašim dedičem. — Ako se hoče kedo kaj natančneje posvetovati, obrne naj se do odbornikov, ki so: **Frank Kochevar,** predsednik; **Frank Peny,** podpredsednik; **Frank Lenich,** I. tajnik; **Frank Prebek,** II. tajnik; **Frank Bozich,** blagajnik. Bolniški obiskovalci: za mesto in Adams Section: John Shutte; za Spruce Location: John Lukanc; za Payal Location: Frank Jarc.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 112, J. S. K. J., v Kittzwille, (Hibbing), Minn., vabi rojake Slovence za obilen pristop. Redne mesečne seje se vrše vsako prvo nedeljo po dvajsetem v mesecu in sicer v prostorih M. Chernugelna, Kittzville, Minn., ob 2. uri popoldne. Pri svoji seji je sklenilo društvo, da plačuje članom, opravičenim do podpore, 80c na dan, ali $24.00 na mesec. — Odborniki: **Frank Gornik,** predsednik; **Andro Divjak,** podpredsednik; **Martin Chernugel,** Box 509, I. tajnik; **Mich. Skrbenc,** II. tajnik; **Marko Majerle,** blagajnik; **Andro Ozanič,** zastopnik. Gospodarski odbor: John Vidergar, načelnik; Frank Kozlaž Gorše, načelnik, Jožef Mihelčič, ličar in John Mohor. Bolniški odbor: — Dane Smolčič, redar.

Mali oglasnik.

CONRAD & HARD POGREBNIKA IN KONCESIONIRANA MAZILCA. Waukegan, Ill. Tel. št. 95. Priporočamo se Slovencem in Hrvatom. Vozovi za pogrebe in svatbe vedno na razpolago. Žaloga vsakovrstnih krst. Pokličete nas lahko podnevu ali ponoči.

BURKE & WRIGHT, (THE RED FRONT), 115 So. Genesse St., Wuakegan, Ill. Tel. št. 732. Slovencem in Hrvatom v Waukegan in okolici priporočamo našo dobro znano trgovino z železnino, britvami, noži in barvami. Izvršujemo tudi kleparska dela. Cene zmerne.

J. A. PETROSHIUS pogrebnik, 12 10th St. No. Chicago Ill. Tel. št. 965. Priporoča se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo vozove za svatbe ali pogrebe, katere ima vedno na razpolago po cenejši ceni kod drugje. Velika izber krst po nizki ceni. Pogrebe prevzema po dogovoru.

JOSIAH COLLINS pogrebnik in zalagatelj okvirjev za slike, SO. RANGE, MICH. Tel. št. 766 J. Priporoča se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo pogrebnika, ali če potrebujejo okvir in steklo za sliko. Postrežba točna in zadovoljiva. Cene nižje kod drugod.

POZOR, ROJAKI!

Dobil sem iz Washingtona za svoja zdravila serialno številko, ki jamči, da so zdravila prava in koristna.

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Pomado proti izpadanju in za rast las, kakoršne še dosedaj ni bilo na svetu, od katere moškim in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrastejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli. — Ravno tako zrastejo moškim v 6. tednih krasni brki popolnoma. Revmatizem v rokah in nogah ter križicah v 8. dneh popolnoma ozdravim; kurja očesa, bradavice, potne noge in ozebline se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s $500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — **JAKOB WAHCIC,** 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

FIRST NATIONAL BANKA
DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - $500.000.
Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

LOUIS BAUDEK
Grand Avenue, - - Eveleth, Minn.

Priporoča Slovencem in Hrvatom svojo lepo urejeno in z najboljšimi pijačami založeno

SLOVENSKO GOSTILNO

V zalogi imam vedno vsakovrstne domače in importirane pijače. Posebno priporočam izborni TROPINOVEC.

V OBILNI POSET SE PRIPOROČA.

NE ZAMENJAJTE! NE POZABITE!
DA JE
Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)
največja in najvarnejša slovenska hranilnica.

Prometa koncem leta 1911 614,5 milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog 42 milijonov kron.
Rezervni zaklad hranilnice 1.300.000 kron.

obrestuje po 4½% brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada kranjska.

Denar pošiljajte po pošti, ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso". Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pišite razločno in natančno.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.

JOSIP SCHARABON
BLIZU UNION POSTAJE.
415 West Michigan St., DULUTH, MINN.
KADAR PRIDETE V DULUTH, POSETITE ME. ZAGOTAVLJAM VAM IZVRSTNO POSTREŽBO V MOJI GOSTILNI.
Pošiljam denar v staro domovino
PO SVETOVNO ZNANI BANKI KNAUTH, NACHOD & KUEHNE.
Prodajam parobrodne in železniške listke.

Miners National Bank,
EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost
$74.000.00

Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

2. Fotografije.

Skoraj cel teden sem bil tako slab, da nisem mogel pisati v svoj dnevnik; bolan sem bil zato, kakor so dejali, ker sem se utopil in potem ustal iz postelje, ko sem se najhuje potil. Dvakrat na dan me je obiskaval doktor Mor in bil tako prijazen ter dober z menoj, da mi je v resnici žal, ker sem ga zadnjič tako prestrašil. Da nes zjutraj sem slišal, da je rekla Elza Lili, kako vesela da je, ker sem bolan, in da upa, da ostanem vsaj mesec dni še v postelji, ker sicer ni miru v hiši. Samo to bi rad vedel, zakaj da deklice ne ljubijo svojih malih bratcev. Kako sem vendar vedno dober in prijazen z Elzo. Kadar sem zdrav, letim dvakrat na dan zanjo po pošto; vsega skupaj sem ji izgubil komaj tri pisme. Imenitno! Kako vesel sem, da prav nič ne sluti.

Danes popoldne sem se počutil že tako dobro, da sem mislil vstati; preden je prinesla Beti večerjo, sem zlezel s postelje ter se skril za vrata. Ovil sem se črno mamino ruto in ko je Beti stopila v sobo, sem skočil proti njej in zalajal, kakor bi bil velik, črn pes. — Ta nesrečna deklica je pa od strahu spustila posodo z rok in vse skupaj je padlo na tla. No, to je bilo nekaj! Skleda razbita juha razlita po preprogi in vsi so prileteli v sobo, ker se je Beti drle, kakor bi bil ogenj v hiši.

Zmerjali so me vsi po vrsti — kakor po navadi. Nisem mislil, da je naša Beti tak zajec. Sklenil sem da precej, ko dorastem, uidem v hosto, kjer bom lovec na divje bivole, ali grem pa na ladijo za kapitana. Nikdar in nikjer niso še ravnali s kakim dečkom tako krivično.

Danes so mi dovolili, da sem smel sedeti v naslonjaču, seveda skrbno zavarovan z vsakovrstno odejo. Kmalu pa mi je to postalo predolgočasno in prosil sem Beti, da mi gre iskati kozarec vode, ker me muči žeja. Kakor hitro je pa odšla, sem skočil in tekel v Suzino sobo, da bi ondi pregledaval fotografije lepih, mladih gospodov, katerih ima polno v omari. Sestre so bile vse spodaj v salonu, ker je bila gospica Miler na posetu. Beti me je kmalu prišla iskat, a skril sem se ji v kabinetu za staro krilo in ko je odšla, sem zlezel zopet kvišku ter se res dobro zabaval.

Nekaj slik je imelo zadaj raznovrstne napise, kakor na primer: "Domišljav norec!" "Lep dečko!" "On je hotel, jaz ne!", "Ljubi moj!", "Krasna usta!", "Slika opice!" itd.

Dvajset slik, katere sem žive poznal, sem utaknil v žep, da imam kaj zabave, kadar ozdravim. Nato sem predal zopet zaklenil, da Suzi ne zapazi, kaj vse sem pobral. Grozno mi je bilo dolgčas in sklenil sem, da se ne vrnem v svojo pusto sobo, temveč da si preženem čas s tem, da se napravim v žensko obleko. Oblekel sem toraj Suzino obleko z dolgo vlečko ter njeno novo modrosvileno obleko, ki mi je bila pa okrog pasu nekoliko preozka. V predalu sem našel tuti nekaj malih kodrčkov in te sem si z gumijem prilepil na čelo, potem sem v skledici zagledal še nekaj rdečega in s tem sem si pobarval lica. Ko sem bil na ta način popolna ženska, drsal sem se po držajih ki so pri stopnjicah, navzdol. Pridrsal sem ravno v predsobo, a tu sem se na vso moč zaletel v gospico Milerjevo, katero se je hotela pravkar od mojih sester posloviti. Kako so vendar vse zakričale!

"Oh, moja najboljša modrosvilena obleka, ti zlodej fantovski!" je vpila Suzi. Gospica Miler me je pa obrnila k luči in vprašala sladko; "Kako to, da imaš vendar tako lepo rdeča lica, Jurček?" Suzi mi je nekaj migala, a nisem je razumel.

"Nekaj rdečega sem dobil v Suzanini omari," sem rekel; ona se je nato smehljala in preizrljivo rekla: "O!"

Suzi pravi, da je Miler strašna klepetulja in da bo sedaj po vsem svetu trosila, kako si ona barva lica, kar pa ni resnica; skledica z rdečilom je bila namreč slučajno tam, ker je hotela sama risati cvetke na papir, in to vendar ni nič slabega.

Ko sem hotel iti po stopnjicah nazaj, sem se na nekaj nataknil in prednji del Suzine obleke popolnoma pretrgal. Tako je bila jezna, da mi je dala zaušnico in me vlekla za ušesa.

"Aha, Suzi," mislil sem si, "saj še ničesar ne veš o fotografijah, ki so bile v tvoji omari."

Največ ljudi misli, da imajo mali dečki ušesa le za uhanje — moje sestre vsaj verujejo to. Naj bi le vsi vedeli, kako črne in obupne misli imajo včasih mali dečki, potem bi gotovo bolj skrbno ravnali z njihovimi ušesi: tepenje jih razburi tako, kakor če s palico dregaš v čebelin panj.

Počakajmo, kaj vse bo jutri!

Poklicali so me danes v salon k zajutreku in vse one slike sem vzel seboj. Ko sem se hotel neopaženo splaziti vun, me vpraša Lili: "Kaj si pa nabasal v žep?"

"O razne stvari!" sem odvrnil in ona mi je smehljaje dejala: "Sem mislila, da si utaknil v žep knjige in obleko ter sedaj hočeš uiti in postati indijanski glavar."

Jaz pa nisem hotel prav nič izdati, ampak rekel sem le, da se grem na dvorišče igrati.

Dobro torej: šel sem v mesto in se imenitno zabaval. Obiskal sem vse, ki so bili naslikani na fotografijah.

"Halo Jurček! Spet na nogah?" je rekel prvi, ki sem ga posetil. Ta človek ima trgovino in brke ima navite, da se vidi, kakor bi imel dva svedra privezana pod nosom. Jaz mislim, da nikdar, ko postanem velik, ne bom brk tako navijal. Prosil sem ga, da naj mi podari kako lepo kravato, pa ni hotel nič slišati, ampak me le povpraševal, kako se sestre počutijo. Mesto odgovora sem poiskal njegovo sliko ter mu jo pomolil pod nos.

Bila je tista z napisom: "Domišljav norec!" Ta napis je še razširil njegov obraz, da je izglédal kot polna luna in mu napravil dvakrat daljše brke. Postal je rdeč kakor kuhan rak in se zadrl nad mano: "Fante, kdo je to zapisal?"

"Zdi se mi, da duhovi," odvrnil sem in se držal resno kot sova v duplini, potem pa hitro otresel prah s svojih čevljev ter jo odkuril, ker se mi je zdelo, da takoj izbruhne nevihta z bliskom in treskom.

Drugi gospod, h kateremu me je peljala pot, je trgovec z deželnimi pridelki. Ima ognjenordeče lase in po obrazu je pegast, vendar je pa sam o sebi prepričan, da ga ni lepšega moža na svetu.

"Halo Peter! Dobro jutro!" ga pozdravim in odvrne mi: "Ti, Jurček! Ali imaš rad rozine? Na, vzemi."

Že dostikrat sem opazil, kako dobro se godi fantičem, ki imajo tri lepe sestre. — Vzel sem si pest rozin in nekaj orehov ter se vsedel na stol. Naenkrat pa, kakor bi se slučajno spomnil, sežem v žep, izvlečem njegovo sliko, jo gledam ter rečem: "Ta pa ravnotako izgleda, kakor vi."

"Pokaži!" mi pravi.

Precej časa mu nalašč nisem hotel pokazati slike, a slednjič mu jo dam. Sestre so mu narisale pege po celem obrazu; fotografija je mela napis: "On je hotel, jaz ne!" Lase so mu pobarvale tako rdeče, da se je videlo od daleč, kakor bi imel na glavi petelinji greben. Prebledel je kot smrt.

"Sramota, velika sramota je za te dame, da se tako norčujejo iz svojih prijateljev;" s temi besedami sem ga hotel tolažiti, a zarohnel je nad mano: "Glej, da se izgubiš!"

Hitro sem zagrabil še pest rozin in nato mirno odšel. Bil je grozno raztogoten.

Gospod Hofman je advokat in ima svojo pisarno na trgu poleg sodnije. Prav dobro ga poznam, ker zahaja pogosto k nam. Zelo čuden človek je to in drži se pokoncu, kakor bi bil dolg kol požrl; vedno gleda v zrak. Govori v najbolj globokem basu in meni se včasih dozdeva, kakor bi mu prihajal glas iz čevljev.

Srce mi je tolklo kot kladivo, ko sem vstopil v nejgovo pisarno, ker sem se ga bal. Vendar sem pa hotel prav do konca izvesti svojo šalo in zato sem ga moško vprašal: "Ali je danes čudna žival razstavljena.?"

"Kakšna žival?" je rekel in pogledal izza očal.

"Suzi mi je rekla, da naj grem v pisarno gospoda Hofmana, ker tamkaj bom videl, čigava je ta slika," sem mu dejal ter mu dal njegovo lastno fotografijo, ki je nosina napis: "Čudna žival!"

Strašno smešno je gledati obraze ljudi, ako nepričakovano zagledajo svojo sliko. V trenutku je vzdignil nogo in komaj sem se še pravočasno izognil brci. Slišal sem ga še groziti, da bo tožil Suzi radi razžaljenja časti, a po mojem mnenju jo mora tožiti le radi javnega nasilstva, ker mene vedno vleče za ušesa. Privoščim ji, da jo zapro; prav se ji zgodi.

Ako naj še nadalje pišem, ne pridem nazaj v posteljo in zdeha se mi že sedaj, kakor ribi na pesku. Slike sem oddal vse že predpoldne in po mojem mnenju bo iz tega nastal polom. Skoraj bi počil smeha, ako se spomnim na človeka, kateremu sem vrnil "Sliko opice!"

Ko sem prišel domov h kosilu, so sestre ravno prosile mamo, da jim dovoli prirediti prihodnji teden zabavni večer in povabiti večjo družbo. Komaj verjamem, da bi prišel kateri izmed onih, ki so danes dobili slike. Meni je vseeno. Zakaj si pa sestrice toliko prostosti dovolijo, kar se tiče mojih ušes; zato tudi jaz ne morem biti dober z njimi.

P. S. Stavim, da danes marsikomu še bolj šumi po ušesih, kakor malemu Jurčku.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnice.

Tast: Torej danes si postal moj zet. Upam, da si z današnjo poroko končal dosedanje svoje življenje in da ne storiš nobene neumnosti več.

Zet: Obljubljam! Današnja je bila zadnja!

* * *

Prva mati: Naš fant potrebuje vsako šolsko leto nove učne knjige.

Druga mati: Oh, naš fant pa ima že tri leta ene in iste knjige in še so povsem nedotaknjene.

* * *

Mestni berač: Usmilite se me gospod in podelite mi malo podporo. Ubog slepec sem. Nisem bil vedno v takem položaju...

Gospod: Vem, vem, snoči ste še videli, samo gluhonemi ste bili.

* * *

— No, ljuba prijateljica, kaj pa si ti darovala svojemu možu za Božič.

— Sto cigar.

— A, Koliko pa so veljale?

— Dvajset vinarjev.

— To vendar ni mogoče!

— O, da! dvajset vinarjev sem namreč dala za skrinjico — cigare sem pa med letom nabrala iz žepa mojega moža.

* * *

— Poglej no, kako je mesec nocoj spet bled...

— Pa najbrž vse noči nič nespi.

* * *

— Kaj je res, da ima vaš sin kleptomanijo.

— Da, da... zdravniki pravijo

— Pa vendar... če tako kaj ukrade, to mora biti za vas strašno neprijetno.

— Res, strašno neprijetno, kadar ga ujamejo.

* * *

—Gospod Hrast, pojdite hitro domov... tat je ravnokar pri vas vlomil in pleza skozi okno v sobo.

— Hoho — ta revež — moja stara bo mislila, da sem jaz — oh, revež...

NAZNANILO.

— Društvo Sv. Petra št. 20 S. H. Z. v Eveleth je imelo svojo redno mesečno sejo dne 28. decembra 1913.

V novi odbor izvoljene so bile sledeče osebe:

John Agnich, predsednik;
Anton Omerzu, podpredsednik
Frank Božich, blagajnik;
Frank Lenich, Priv, tajnik;
John Fugina, drugi tajnik;
Knjigovodje so:
Anton Omerzu;
Frank Prebek;
Matt Gorjanc;
Maršal: Frank Kochevar.
Zastavonoša George Sterk;
Bolniški obiskovalci so:
John Shutte, za mesto;
Frank Jarc, za okolico Fayal;
Frank Okoren, za okolico Spruce
Frank Prebek za okolico Adams.

POZOR SLOVENCI!

Z dnem 1. januarja 1914 bom otvoril v Chisholmu, Minn, na 1 Ave en block od pošte blizu cerkve novo krojačnico in prodajalno za vsakovrstne možke oprave. Rojakom se priporočam za obilen obisk. Skrbel bom vedno, da bom stranke postregel z dobrim blagom in po nizkih cenah.

NAZNANJAM

cenjenim rojakom na Chisholmu in po železniškem okraju, da imam zastopstvo prodaje lot v bližini Lincoln St. na Chisholm. Lote so še po ceni in kedor hoče imeti hišo na svojem naj kupi loto sedaj. Mesto raste hitro in rudniki se vedno množijo. Vsakemu kupcu jamčim čisto pocestno pravico.

Imam tudi na prodaj zemljišča za farme.

Frank Globočnik,
Box 64, Chisholm, Minn.

PRODAJO SE

polnovrstne vglasbene harmonike trivrstne orehovi izdelek, z mazakom vležene, 43 tipk, potezanje in pritisk enako vglasben, 12 basovih tipk. V vsakem tonu meh zavarovan. Medeni glasovi na usnju ležeči z močnim bombardonom bosi. Izvršena z aluminom in nikelnom. Sploh fine harmonike in izvrsten glas. Cena sedaj samo $50. — Anton Zadnik, 46 Norman Ave., Eveleth. Minn.

PRIPOROČILO IN ZAHVALA

Podpisani sem trpel no očeh skoro leto dni. Nihče me ni mogel ozdraviti. Slednjič sem se obrnil na doktorja Homer Collins, kateri ima svoj urad v New Jersey Buildingš v Duluth, Minn. V sedmih tednih me je popolnoma ozdravil. Zahvaljujem se Dr. Collinsu najtopleje, in ga vsem rojakom in rojakinjam priporočam.

Mike Levstik
Aurora, Minn.

NAŠI ZASTOPNIKI.

MINNESOTA:
Jakob Delak, Biwabik, Minn.
Math. Kapsh, L. Perushek, Ely, Minn.
John Pogačnik, Eveleth. Minn.
Max Volcanshek, Eveleth, Minn.
Jakob Muhvich, Gilbert, Minn.
John Jerina, New Duluth, Minn.
Ant. Mahne, Frank Kochevar. Chisholm, Minn.
Joseph Smuk, Greaney, Minn.
Frank Horvatich, Virginia, Minn.
Louis Petelin, Aurora, Minn.
Geo. Brozich, Rauch, Minn.
Anton Prosen, Crosby, Minn.
Frank Hochevar, McKinley, Minn.
John Dragovan, Soudan, Minn.

MICHIGAN:
Frank Plautz, Calumet, Mich.
Ivan Cotič, South Range, Mich.

WISCONSIN:
Frank Zajc, Oliver, Wis.
Frank Brence, Waukegan, Ill.
Frank Klanchar, Willard, Wis.
John Wodovnik, Milwaukee, Wis.
John Stampfel, Grafton, Wis.
Frank Skok, West Allis, Wis.

ILLINOIS:
John Libernik, Joliet, Illinois.
Simon Jesenšek, La Salle, Ill.
Joseph Blish, Chicago, Ill.
Joseph Omerza, De Pue, Ill.
John Kulavic, Springfield, Ill.

INDIANA:
N. M. Vuksinich, Gary, Ind.
Mih. Pavel, ml., Indianapolis, Ind.
Anton Tratnik, Clinton, Ind.

PENNSYLVANIA:
Ign. Magister, Pittsburg, Pa.
Alojz Tollar, Imperial, Pa.
John Kern, Cannonsburg, Pa.
John A. Germ, Braddock, Pa.
Anton Klančar, Arona, Pa.
Joseph Yamc, Garret, Pa.
Martin Klinar, Johnstown, Pa.
John Pajk, Conemaugh, Pa.
John Lamuth, Marianna, Pa.
Frank Miklaucich, McDonald, Pa.
Martin Koroshec, Ralphton, Pa.
Matt. Malovrh. Broughton, Pa.
John Mlakar, Claridge, Pa.

OHIO:
Karol Bauzon, Frank Lunka, Cleveland, Ohio.
Ignac Prelgar, Collinwood, O.
Alois Ballant, Fr. Poje, Barberton, O.
Anton Kikel, Youngstown, Ohio.
Frank Guna, Bradley, Ohio.
Frank Guna, Badley, O.

COLORADO:
John Janežič, Leadville, Colo.
Frank Škrabec, Denver, Colo.
Mihael Krivec, Primero, Colo.

KANSAS:
John Homec, Yale, Kans.
Anton Zajc, Girard, Kans.
Mihael Breznik, Frontenac, Kans.
Anton Žagar, Kansas City, Kans.
Simon Repovš, Columbus, Kans.
Jacob Cukljati, Pittsburg, Kans.

WYOMING:
F. S. Tauchar, Rock Spring, Wyo.
Mike Krivec, Sublet, Wyo.
John Globochnik, Diamondville, Wyo.

John Ruzich, Wardner, Idaho.
Kajetan Erznožnik, Red Lodge, Mont

Za oglase tujih in nepoznanih tvrd ne prevzame ne uredništvo ne upravništvo nobene odgovornosti. Nekatere stvari so dobre, vendar je boljši:drži, nego lovi.

Veliki Slovensko-Angleški Tolmač, obsega slov. - angl. slovnico, razgovore pisma in navodilo kako postati državljan poleg največjega slov.-angl. in angl. slov slovarja. Knjiga je nujno potrebna vsim onim, ki se res želijo naučiti angleščine. Cena v platnu trdo vezana (430 strani) je $2. ter se dobi pri **V. J. Kubelka, 538 W. 145. St. New York, N. Y.**

Pišite po cenik knjig.

NASELNIŠKA DRUŽBA "ILIRIJA"

Naznanjamo vsem onim, ki se zanimajo za farme, da smo prevzeli večji del sveta v Lincoln county v bližini industrijelnega mesta Merrill, kakor tudi po nekaterih drugih krajih Wisconsina in sicer naravnost od lastnikov. Za to nam je mogoče isto po izredno nizkih cenah prodajati, kakor tudi pod lahkimi pogoji. Zemlja je povsod rodovitna in leži blizu železnic in mest. Cene akru so po 12 do 16 dol. Imamo tudi več obdelanih in na pol obdelanih farm. Pišite po pojasnilo. — Iliria Colonization Co., 908 Michigan Ave., Sheboygan, Wis.

POZOR.

taisti, ki še imate dobiti slike. Razposlali smo sedaj skoraj vse Samo nekoliko še jih ima za dobiti. Ostale razpošljemo v par dneh. Prosimo, de vzamejo cenjeni naročniki na znanje, da za naprej ne bodemo več dajali slik, pač pa prekoristno knjižico "Kako Postati Državljan" vsem taistim brezplačno, kot darilo, ki predplačajo naročnino za eno leto ter zahtevajo to knjižico.

Upravništvo Nar. Vestnik.

CENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE!

Obračamo se do vas z uljudno prošnjo, da sprejmete prijazno John Sodeca, ki potuje za Narodni Vestnik po južnih državah republike in je opravičen nabirati naročnino, oglase on naročila za tiskovine. Rojak Sodec je zgubil roko v premogovniku v Pensylvaniji in računajoč na velikodušnost našega naroda upamo, da mu bo šel vsakdo prijazno na roko.

NARODNI VESTNIK.

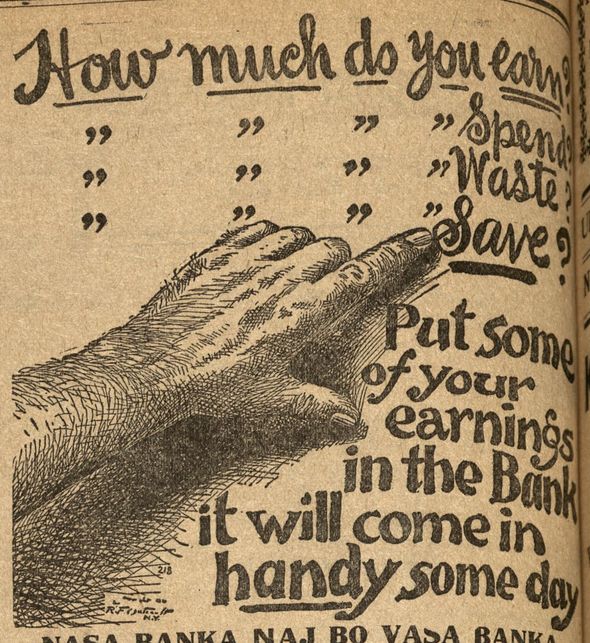

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in pojasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu sameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAČUJEMO PO 3 ODSTOTKE

Miners State Bank Chisholm, Minn.

Izšla je knjiga

JOHANCA
ALI
VODIŠKI ČUDEŽI

Knjige je jako zanimiva in opremljena z mnogimi slikami. V knjigi je natančno popisano kake čudeže je delala Johanca na Reki in Vodicah, kako je kri "švicala" in kako je denar izvabljala iz revnega ljudstva ter kdo ji je šel na roko pri teh sleparijah. Knjiga je deloma v prozi, deloma pa v pesmih; tudi MIKE CEGARE ji je posvetil poseben slavospev.

Cena s poštnino vred je le 25 centov.

Obenem naznanjam, da pošljem vsakemu, dokler zaloga ne poide, sledeče tri knjige za samo $1.00.
Pravo rudečo škofovo brošuro

"Ženinom in Nevestam v pouk za srečen zakon"

spisal Ant. Bonaventura, škof ljubljanski. Znižana cena 50c.
1 Johanca ali Vodiški čudeži Cena,.....25c
1 Nesreča na morju, Katastrofi Titanica in Volturna, Cena 40c

Vse tri knjige skupaj za samo $1.00

Denar pošljite v rekomandiranem pismu, po Money Order ali pa v znamkah in takoj odpošljem, kar bode kdo naročil.

LUDWIG BENEDIK
2302 Catalpa Avenue, -:- Ridgewood, N. Y.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA
"NARODNI VESTNIK"
405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.

Izdaja največji slovenski dvotednik

"NARODNI VESTNIK"

Naročnina za Ameriko:

Za celo leto	$2.00
za pol leta	1.00

Za Evropo in Canado:

Za celo leto	$3.00
za pol leta	1 50